

Klinikája falára került a híres orvos neve

Dr. Czakó József utca Marosvásárhelyen

Fotó: Karácsonyi Zsigmond

A Sportolók utcája tegnapról a dr. Czakó József nevével. A marosvásárhelyi tanács RMDSZ-frakciójának, Mózes Levente képviselőnek a kezdeményezésére fél évvel ezelőtt került napirendre az utcanév-változtatás javaslata. Mára a javaslat kézzelfogható valósággá vált: a dr. Czakó József nevével utcanévtáblát méltó helyre, egykori klinikája falára helyezték ki, így közösségünk vitathatatlan nagyjai, Köteles Sámuel és Márton Áron „társaságába” került. Az utcanévtábla-avatást az RMDSZ városi szervezetének képviselői tartották sajtótájékoztatót, majd az egykori kórház-igazgató fia, dr. Czakó József Ferenc is megosztotta gondolatait a család számára felemelő és emlékeztető eseményen.

Mezey Sarolta

Sok marosvásárhelyinek szerez örömet a névadás

Kali István, a marosvásárhelyi RMDSZ ügyvezető elnöke az utcanévtábla kihelyezését követően üdvözölte dr. Czakó József Ferencet és két lánytestvérét, Juliát és Juditot e rendhagyó és megható eseményen, amikor édesapjukról, a köztudatban ma is élő orvosról neveztek el utcát Marosvásárhelyen. Tekintettel arra, hogy a városban tekintélyes orvosi közösség dolgozik, s egyben az erdélyi magyar orvostudomány központja, örömdetes, hogy utcát neveznek el egy kiemelkedő orvosi személyiségről, dr. Czakó Józsefről, annál is inkább, hogy román orvosról – például Ciugudean professzorról – neveztek már el utcát, magyar orvosról viszont még nem. Hiányosságot pótolnak ezzel Marosvásárhelyen, s lesz még ennek folytatása – fogalmazott Kali István.

(Folytatás a 4. oldalon)

Feljelentették C. T. Popescut

A Mikó Imre Jogvédelmi Szolgálat panaszt intéz az Országos Diszkriminációellenes Tanácshoz, valamint az Országos Audiovizuális Tanácshoz Cristian Tudor Popescu újságíró ellen, aki a Digi24 hírtelevízió 2018. október 25-i adásában sértő és gyűlöletkeltő módon nyilatkozott a romániai magyar kisebbségről.

4.

Díjazták a legjobb Maros megyei cégeket

Múlt csütörtökön jubileumi, immár 25. alkalommal került sor a legjobb Maros megyei cégek díjazására. A Maros Megyei Kereskedelmi és Iparkamara egyedien kidolgozott, az előző évi üzleti teljesítményen alapuló kritériumrendszer alapján készítte el a vállalkozások rangsorolását.

6.

Jubileumi emlékünnepe a magyar tudomány napján

Tartalmas és tartásos, időnként torokszorítóan megható, de összességében egy új nemzedéknek a hagyományok tisztelete mellett a jelenkori kihívásokkal való megküzdését tükröző ünnepség keretében emlékeztek meg október 27-28-án a marosvásárhelyi magyar nyelvű gyógyszerészképzés hetvenedik évfordulójáról.

7.

Nyert a női kosárlabdacsapat

A fiatal alexandriai csapat ellen végül döntőnek bizonyult a marosvásárhelyiek palánk alatti fölénye. Ezt két adat is igazolja: a lepatanózást magasan a VSK nyerte (59-39), illetve a legtöbb pontot a beállós Mészáros Kata szerezte a marosvásárhelyi csapatnak.

9.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Iskolások és egyetemisták figyelmébe!

November 30-ig

minden iskolás és egyetemista ügyfelünknek 50%-kal olcsóbban kínáljuk az antireflex védőréteggel ellátott műanyag lencsét.

Az akció érvényes:

műanyag american standard hmc (italy) szemüveglencsére, a következő dioptriartartományra: 0 ± 6,0 Sph És 0 ± 6/2 Cyl (amíg a készlet tart)

Szolgáltatásaink:

- > kontaktlencse-felírás és rendelés
- > ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- > mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- > a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- > kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- > korszerű számítógép-vezérelésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- > szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- > új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- > terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282
- ▲ A Danubius Hotelben. Tel. 0742-100-323

Aktuális

Bolond brüsszeli szél

Benedek István

Áll a bál az Európai Bizottság elnökének minapi, a jelenlegi román állam megalakulásának centenáriumával kapcsolatos kijelentése miatt. Nem tudni, a brüsszeli nagyúr aznap mekkora alkoholtöltettel kezelte legendás isiását, de mondott egy olyat, hogy az általa vezetett intézmény alapító atyái is megfordultak a sírjukban. Jár így politikus, ha mindenáron nagyot akar szólni, pláne ha előtte nem gondolkodik, vagy rossz tanácsokat súgnak neki. Ez esetben valószínűleg mindkét tényező közrejátszott.

Az alatt a rövid évszázad alatt, mióta létezik a jelenlegi román állam, a kontinensen gyökeres változások történtek, amelyekről egy ekkora kaliberű politikusnak illene tudnia. Két világháború rombolása és több tízmillió ember kiöntött vére kellett ahhoz, hogy az európai politikusok leszűrjék a tanulságot, hogy a hatalmi játszmákat nem lehet többé a huszadik századig megszokott módon háborúkkal rendezni, mert abba mindenki belepusztul. Ez készítette lényegében a korábban egymással szemben álló nyugati hatalmakat arra, hogy lerakják a mai európai államközösség alapjait.

Addig hosszú századokon át a vitás kérdéseket katonai úton rendezték. A háborúkat lezáró békeszerződések

(Folytatás a 3. oldalon)

OKTÓBER

31., szerda

A Nap kel
7 óra 1 perckor,
lenyugszik
17 óra 9 perckor.
Az év 304. napja,
hátravan 61 nap.

IDŐJÁRÁS
Tiszta égbolt, napos idő

Hőmérséklet:
max. 22°C
min. 8°C

Isten éltesse!

Ma FARKAS, holnap MARIANNA napja. MARIANNA: a latin Mariannus (magyarul Marián) férfinév latin női párjából, a Marianából eredhet, de lehet a Mariann továbbképzése is. A legtöbb nyelvben ma már a Mária és az Anna összetételnek tekintik.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2018. október 30.

1 EUR	4,6665
1 USD	4,1080
100 HUF	1,4365
1 g ARANY	161,1900

Baricz Lajos

Mint hulló levél – Mindenszentek előtt –

*Októberi hideg, eső és a szél
megtépázott mindent, mi szabadon él,
kertem fája is mind kopárrá váltak,
tükkörképe ez a halódó világnak.*

*Néhány levél még ellenáll a szélnek,
de érzi jöttét az is már a télnek,
míg egy idő után csendben földre hull –
a lét s nem lét közt állandó harc dúl.*

*Az élet fája is hasonló ehhez,
hisz minden élőnek egyszer vége lesz;
nem vagyunk más mi sem, mint hulló levél,*

*életünk megszűnik, hogyha jön a tél.
Az élet fáján új levelek nőnek –
van esélye hát az örök jövőnek!*

2018. október 25.

Fotó: Vajda György

Megyei hírek

Találkozó a Sóvidék szerkesztőivel

November 8-án, csütörtökön 18 órától a szováta város háza dísztermében a kolozsvári székhelyű Művelődés folyóirat szerkesztősége és a Bernády Közművelődési Egylet találkozóra várja az érdeklődőket. Bemutatják a havonta megjelenő folyóirat különkiadású, Sóvidék című mellékletét, amelyet helybéli szerzők – Ambrus Lajos, Barabás László, Madaras Margit, Mester Zoltán, Molnos Ferenc, Szolláth Hunor – közreműködésével adnak ki.

Korszerszerúsítik a közvilágítást Gernyeszegen

Hozzáfoglaltak a Gernyeszeg községhez tartozó falvak – Magyarpéterlaka, Telegd, Szederjes, Kisillye, Marosjára, Erdőcsinád – közvilágítási rendszerének korszerűsítéséhez. A munkálatokat egy szászrégeni és egy kolozsvári cég munkatársai végzik, LED-világítótestekkel ellátott új oszlopokat szerelnek fel. A munkálatok összértéke mintegy 100.000 euró, amelyet a helyi költségvetésből állnak, és részletekben fizetnek ki a vállalkozó cégeknek. A munkálatokkal várhatóan november végéig elkészülnek.

Újra színpadon a Vitéz Mihály

November 9-én, pénteken 19 órától a Maros Művészegyüttes kövesdombi előadótermében újra látható Székely Csaba Vitéz Mihályról szóló darabja, a Teatru 3G színház produkciója. A Vitéz Mihály egy hős emelkedését és bukását meséli el, miközben hatalomvágyról, zsarnokságról, sikerről, manipulációról, barátságáról és árulásról is szól. Egy igaz mese, amely megmutatja, hogy hogyan játszik velünk a történelem, ha ki akarjuk játszani. Szereplők: Sebastian Marina, Alexandru Frânceanu, George Bîrsan, Laura Mihalache, Raisa Ané, Ștefan Roman, Cristi Bojan, Szabó János-Szilárd, Narcis Zamfir, Kovács Károly, Benedek Botond-Farkas. Díszlet: Bogdan Spătaru, zene: Kovács Károly, videó: Andrei Gereb. Románra Sándor László, a német szövegrészeket Elise Wilk fordította. Rendezte: Ándi Ghergh. Az előadás román, magyar, illetve német nyelvű, a feliratozás pedig magyar és román nyelven olvasható. 14 éven aluliaknak nem ajánlott! Jegyek az alábbi linken, illetve a Kultúrpalota jegypénztáránál vásárolhatók: <http://www.eventim.ro/ro/bilete/mihai-viteazu-targu-mures-teatru-3g-la-ansamblul-artistic-muresul-505417/event.html>

Súlyos közúti baleset

Október 29-én délután 6 óra körül Görgényszentimre határában egy 33 éves erdőlibánfalvi gépkocsivető elvesztette uralmát járműve felett, és az autóval az ellentétes sáv mellett húzódnó árokba zuhant. A gépkocsi többször átpördült, majd egy fának ütközött. A járművezető életét veszítette, 8 éves fiát súlyos sérülésekkel kórházba szállították. A rendőrség vizsgálja a baleset körülményeit.

Lopás miatt keresték

Október 29-én a gernyeszegi rendőrök letartóztattak egy 28 éves sáromberki férfit, akit jogerősen minősített lopásért 1 év és 10 hónap szabadságvesztésre ítélték, és nem vult be önként a fegyházba. Tegnap a marosvásárhelyi börtönbe szállították.

Hírszerkesztő: Vajda György

60 éves a természettudományi múzeum Ünnepi konferencia

Október 31. és november 2-a között a Maros Megyei Múzeum természettudományi osztálya fennállásának 60. évfordulója alkalmából a Kultúrpalota kistermében ünnepi tudományos tanácskozást szerveznek, amelyen neves egyetemi tanárok, kutatók vesznek részt többek között a kisinyovi akadémiáról, a kolozsvári, bukaresti egyetemokről, a marosvásárhelyi orvosi, gyógyszerészeti és műszaki egyetemről, de ugyanígy jelen lesznek a Grigore Antipa természetrajzi múzeum képviselői, valamint a sinai, Drobeta Turnu Severin-i, Tulcea, Pitești-i, Besztercei, Targu Jiu-i megyei múzeumok vezetői, munkatársai, illetve olyan gimnáziumok tanárai, akik diákjaikkal együtt részt vettek múzeumpedagógiai foglalkozásokon, mint a marosvásárhelyi Al. Papiu Ilarian főgimnázium, a szászrégeni Florea Bogdan, a megyeszékhelyi Nicolae Bălcescu iskola, az ákosfalvi, a nyárádszeredai Deák Farkas általános iskola, valamint két óvoda oktatói is. A programban növény- és állattani, őslénytani, közzétani, muzeológiai, múzeumpedagógiai szakelőadások hangzanak el, ugyanakkor bemutatnak két szakkiadványt, és az esemény részeként a múzeum székházában megnyitják a marosvásárhelyi természetrajzi múzeum múltját, jelenét és jövőjét bemutató időszakos kiállítást – tájékoztatót Daniela-Ramona Botos, a Megyei Múzeum természetrajzi osztályának vezetője. (v.gy.)

Maros megye turizmusáról az Erdély TV-ben

Az **Ügy-félóra** műsor **ma 18.30 órakor** kezdődő adása feltérképezi Maros megye turisztikai látványosságait, értékeit, a szálláshelyek és a szolgáltatások színvonalát. Minderről a Visit Maros Egyesület menedzsere, Szócs Levente Zsolt beszél az Erdély TV-ben.

RENDEZVÉNYEK

Márton-napi vigasság és születésnap

A Százfónat szociokulturális egyesület november 3-án Márton-napi (születésnap) rendezvényt szervez az erdőszentgyörgyi Rhédey-kastély udvarán és a művelődési házban. A kastély udvarában 13 és 17 óra között vásár és dekorációs verseny lesz, valamint helyi táncsoportok lépnek fel. 17 órától a résztvevők lámpásokkal a művelődési házhoz vonulnak, ahol 18 órától megtekinthetik a Százfónat néptáncsoport születésnapi műsorát. Az estet táncház zárja.

Író-olvasó találkozó Erdőszentgyörgyön

November 15-én délután 5 órakor az erdőszentgyörgyi Rhédey-kastély dísztermében Sarány István író, a Hargita

Népe lap főszerkesztője az idei Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásárra megjelent Garabonciások című újabb kötetét mutatja be. Jelen lesz Csutak István, az egykori Garabonciások együttes frontembere és H. Szabó Gyula, a Kriterion Könyvkiadó igazgatója. Ez alkalommal Csutak István a 2014-ben újraalakult Garabonciások – Wandering Magicians együttes új lemezéről, a Biztatóról mutat be néhány dalt. A belépés díjtalan, a köteteket a helyszínen lehet megvásárolni.

Operett-előadás Szászrégenben

November 16-án, pénteken este 7 órától a kolozsvári Operettissimo együttes új műsorral lepi meg a szászrégeni közönséget. A hungarikumnak minősített operett és a musical mellett ezúttal magyar filmslágeret teszük varázslatosabbá előadásukat, melyre az Eugen Nicoară művelődési ház nagytermében kerül sor. Belépőket a művelődési ház jegypénztáránál lehet vásárolni munkanapokon 9-17 óra között. Helyek elővételben a 0741-024-882-es vagy a 0757-109-450-es telefonszámokon is foglalhatók.

Sorsolás ma 15 órakor!

A Népújság **ma 15 órától** tartja a **Bernády Házban (Horea u. 6. sz.) a Hűséges előfizető – OKTÓBER nyereség (4x100 lej a marosvásárhelyieknek és 2x100 lej a vidékieknek) és a Hűségombola díj (100 lej) sorsolását. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!**

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhart Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Iszlai Anna, Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁMMENEDZSER: Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. APRÓHIRDETÉS: Petres Emília.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasg.ro E-mail: nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

642357800052

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Három éve történt a Colectiv-tragédia

Bukarestben a barátok, hozzátartozók és túlélők felvonulásával, gyertyagyújtással és egyházi szertartásokkal emlékeztek meg kedden a Colectiv klubban történt, 65 ember halálát okozó tűzvész harmadik évfordulójáról, a médiában pedig a tragédiát felidéző, a következmények elmaradása miatt méltatlankodó összeállítások jelentek meg.

Dél előtt Klaus Iohannis államfő koszorúzta a tűzvész óta zarándokhellyé vált egykori Colectiv-klub bejáratánál, délben két közeli templomban is emlékmisést celebráltak, este pedig a sebesülteket és az áldozatok hozzátartozóit tömörítő Colectiv GTG 3010 egyesület a „gitáros menete” elnevezéssel szervez felvonulást a zenésztársak részvételével a közeli Unirii térről ahhoz a gyárcsarnokból kialakított egykori belvárosi szórakozóhelyhez, ahol három éve tragédiába torkollott a Goodbye to Gravity rockegyüttes koncertje.

Az Adevărul című lap keddi összeállítása szerint Romániában semmi sem változott, három évvel a tragédia után a gyerekek továbbra is tűzvédelmi engedély nélküli iskolákba, a fiatalok tűzveszélyes, omladozó klubokba járnak, a kórházakban halálos fertőzések fenyegetik a pácienseket, a nagyvárosokban pedig fejtellenül építkeznek.

A bíró nyugdíjazása miatt nemrég előlről kezdődött a bizonyítási eljárás a tragédia feltételezett felelőseinek – a tűzvédelmi előírásokat figyelmen kívül hagyó klubtulajdonosok, a szórakozóhely ellenőrzését elmulasztó tűzoltók és a működési engedélyt a rendellenességek ellenére kiadó kerületi polgármester – büntetőperében.

A román külügy üdvözli Juncker december 1-jéről szóló kijelentését, és aggódik Budapest „retorikája” miatt

A román külügyminisztérium üdvözli Jean-Claude Juncker december elsejével – Erdély és Románia egyesülésének centenáriumi ünnepeivel – kapcsolatos állásfoglalását, ugyanakkor aggodalmának ad hangot a „budapesti hatóságok retorikája” miatt.

A bukaresti külügyminisztérium a G4Media.ro ellenzéki hírportál felkérésére reagált hétfőn arra, hogy a Krónika című napilap pénteki összeállításában több magyar politikus is bírálta az EB elnökének október 23-án, az Európai Parlamentben Klaus Iohannis tárca ugyanakkor aggodalmának adott hangot a budapesti hatóságok retorikája miatt, amely „megkérdőjelezni látszik” az európai népek közti békéhez és megértéshez vezető erőfeszítéseket.

A bukaresti külügyminisztérium szerint az Európai Bizottság elnökének üzenete annak a román államnak az európai szintű elismerése, amely „az idők során hathatós, a legszigorúbb szabványokat is kielégítő” intézkedéseket hozott a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek érdekében.

A bukaresti külügyminisztérium szolidaritásáról biztosította Junckert, kiemelve, hogy az EB elnöke a világháborúk után felépült európai jogrend – a regionális stabilitás és biztonság garanciája – tiszteletben tartásának fontosságát hangoztatta. A román külügyi tárca ugyanakkor aggodalmának adott hangot a budapesti hatóságok retorikája miatt, amely „megkérdőjelezni látszik” az európai népek közti békéhez és megértéshez vezető erőfeszítéseket.

Az EB jelentése a versenyszabályok mezőgazdaságban való alkalmazásáról

Az európai versenyhatóságok jogérvényesítési munkájának köszönhetően a mezőgazdasági termelők kedvezőbb feltételeket érhetnek el, amikor nagy vevőknek vagy szövetkezeteknek értékesítik termékeiket – derül ki az Európai Bizottságnak a versenyszabályok mezőgazdasági ágazatban való alkalmazásáról szóló, pénteken közzétett jelentéséből.

A tájékoztatás szerint a jelentéssel az uniós bizottság első ízben értékelte specifikusan a versenyszabályok mezőgazdasági ágazatban való alkalmazását.

A jelentésből kiderül, hogy a versenyhatóságok a mezőgazdaságban 178 vizsgálatot végeztek, ezeknek több mint egyharmada a feldolgozókkal szemben indult, leggyakrabban mezőgazdasági termelők panaszai alapján. A feltárt versenyjogi jogsértések csaknem fele ármegállapodással volt kapcsolatos, többnyire versenytárs feldolgozók között jöttek létre a nagykereskedelmi ár rögzítése céljából (például a cukor és a liszt esetében), vagy feldolgozók és kiskereskedők között a kiskereskedelmi ár rögzítése céljából (például a tejtermékek, a hús vagy a napraforgóolaj esetében).

A jelentés értelmében az európai versenyhatóságok számos esetben megátolták és szankcionálták a nagy vevőket, amikor megpróbálták a mezőgazdasági termelőknek fizetett árakat csökkenteni. Az európai versenyhatóságok munkájának köszönhetően a mezőgazdasági termelők javítani tudtak a szövetkezetekkel kialakított feltételeken is.

A jelentés egyik következtetése, hogy egyes tagállamok megkísérelték korlátozni bizonyos mezőgazdasági termékek más tagállamokból való behozatalát. Több európai versenyhatóság megvizsgált és megszüntetett számos olyan kollektív

A Digi 24 hírtelevízió által megszólaltatott Sorina Pintea egészségügyi miniszter szerint jelenleg tizenegy ágy áll Romániában a súlyos égési sérüléseket szenvedett páciensek rendelkezésére, de szerinte nincs is olyan európai ország, amely egymaga el tudna látni többtucatnyi súlyos égési sérültet. Romániában az utóbbi három évben a média több ízben felvetette az egészségügyi hatóságok felelősségét is, ugyanis 2015-ben a felajánlott külföldi segítséget a hatóságok csak napokkal később, a közvélemény nyomásának engedve vették igénybe, és emiatt a Colectiv-tűz sok olyan – az otthoni kórtermekben alkalmatlan környezetben ápolt – sérültje halt bele a kórházban szerzett fertőzéseibe, akiket külföldön valószínűleg megmentettek volna.

2015. október 30-án mintegy 350-en vettek részt a Goodbye to Gravity együttes második lemezét bemutató koncerten. Az előadáson egy rosszul elhelyezett pirotechnikai eszköz lángra lobbantotta a gyúlékony anyagból készült hangszigetelést, a helyiség pillanatok alatt lángba borult, a szűk kijáraton keresztül pedig az áldozatok nem tudtak idejében kimenekülni. A tűzvész éjszakáján 27-en veszítették életüket, 150 ember került kórházba. További 38 áldozat napokkal, hetekkel később halt bele elszennvedett égési sérüléseibe, a füstmérgezés szövődésébe és a kórházi fertőzésekbe.

A tragédia után elkeseredett emberek tízezrei vonultak utcára Bukarestben a hatóságok bűnös hanyagsága és a felelősséget elhárító korrump politikások ellen lázadva, majd a népharagra hivatkozva lemondott a korrupcióval vádolt Victor Ponta szociáldemokrata miniszterelnök és kormánya. (MTI)

Leszögezik: Bukarest határozottan elutasít „minden olyan próbálkozást, amely a román nemzet képviselőinek bátor, legitim, az egyesült Románia 1918-as létrejöttéhez vezető, a wilsoni elveken alapuló” cselekedeteit bírálja.

„Románia az egység, tolerancia és a polgárai közti – etnikumuktól független – kölcsönös tisztelet szellemében ünnepli 2018-at, a nagy egyesülés centenáriumi évét, és elítél minden olyan üzenetet és kijelentést, amely etnikai gyűlöletet vagy konfliktust szít” – zárul a román külügyminisztérium állásfoglalása. A bukaresti külügyi tárcát reagáló G4Media felidézte: Kovács Zoltán magyar kormányzóvivő a történelmi ismeretek hiányának tulajdonította Juncker kijelentését, amely szerinte csak ráerősít az „EB-elnök alkalmatlanságára”. A román lap Németh Zsoltot, a magyar Országgyűlés külügyi bizottságának elnökét is idézte, aki szintén Juncker alkalmatlanságát ecsetelte a Krónikának. „Szíve joga, hogy Romániával együtt ünnepelje az ország centenáriumi évét, feltéve, ha nem próbálja meg kötelezővé tenni” – jegyezte meg a Krónikának Németh Zsolt.

Jean-Claude Juncker úgy vélekedett, hogy december elseje, a nagy román egyesülés napja nemcsak Románia, hanem az egész Európa ünnepe. „Azon a napon tehát együtt fogunk megünnepelni egy nagy történelmi pillanatot, amely Romániának és Európának is fontos” – jelentette ki az EB elnöke. (MTI)

szereződést, amelyek esetében a mezőgazdasági termelők meg akarták akadályozni, hogy tagállamuk piacán más tagállamok termelői is értékesíthessék termékeiket.

Mint közölték, az európai versenyhatóságok iránymutatást adtak a mezőgazdasági termelőknek, más gazdasági szereplőknek és a kormányoknak arról, hogy az ágazatban miként kell értelmezni és alkalmazni a versenyszabályokat. Megelőzési céllal figyelemmel kísérték az ágazat helyzetét, továbbá vizsgálták az ellátási lánc működését, különös figyelmet fordítva például a mezőgazdasági termelők és a lánc egyéb szereplői közötti alkupozíciós erőegyensúlyra.

A jelentés megállapította, hogy az elismert termelői szervezetek és az elismert szakmaközi szervezetek segíthetik a mezőgazdasági termelők piaci pozícióinak erősödését, és hozzájárulhatnak az élelmiszer-ellátási lánc hatékonyságának növeléséhez.

A bizottság megerősítette, hogy az agrárium rendelkezésére álló ágazatspecifikus eszközöket a mezőgazdasági termelők és egyben az egész ágazat javára használják. A borágazatban gyakran alkalmazzák a piaci stabilizációs intézkedéseket, a sajt- és a sonkaágazatban pedig kínálat szabályozási intézkedéseket vezettek be az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy földrajzi jelzéssel ellátott termékekre.

A tájékoztatás szerint a jelentésből nyert információkat felhasználva az Európai Bizottság további konzultációkat folytat majd a mezőgazdasági ágazatban érdekeltekkel, a tagállamokkal, az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal a versenyszabályok alkalmazásával kapcsolatos jövőbeli szakpolitikai döntésekről, emellett fokozzák a piacfelügyeleti tevékenységét. (MTI)

Ország – világ

Leszavazták a bejegyzett élettársi kapcsolatot

Elutasította a szenátus a bejegyzett élettársi kapcsolatra vonatkozó javaslatot. A felsőház jogi és emberjogi bizottsága korábban már negatívan véleményezte a tervezetet. A plénum 11 tagja támogatta szavazatával Oana Bîzgan indítványát, 92-en ellene voksoltak, egy szenátor tartózkodott. A pártok közül egyedül a Mentsétek meg Romániát Szövetség (USR) közölte Vlad Alexandrescu szenátor támogatásában, hogy „hibái ellenére” megszavazza a tervezetet, mert a hiányosságokat „a parlamenti vita során lehetett volna korigálni”. A március 28-án benyújtott tervezetben az olvasható, hogy az utóbbi években nemcsak külföldön, hanem Romániában is egyre többen választják az együttélést házasságkötés nélkül, és ezt már nem lehet figyelmen kívül hagyni, hanem törvényben kell szabályozni. A 2011-es adatok szerint mintegy 800.000 személy él élettársi kapcsolatban, de jelenleg a számuk valószínűleg ennél is nagyobb – érvelt a tervezet mellett a független képviselő. A kérdésben a képviselőház szavaz döntő fórumként. (Agerpres)

Közel kétszázalékos a hiány

16,8 milliárd lejre, azaz a nemzeti össztermék (GDP) 1,77 százalékára nőtt a költségvetés hiánya a harmadik negyedév végén. Ez 10 milliárd lejjel több, mint tavaly ugyanebben a periódusban – derül ki a pénzügyminisztérium által kedden közzétett adatokból. Augusztus végén 14,6 milliárd lejes (1,54%) volt a deficit. Az év első kilenc hónapjában a bevételek 13,6 százalékkal nőttek a tavalyi esztendő hasonló időszakához képest, elérve a 205 milliárd lejt, azaz a GDP 21,7 százalékát. A kiadások 221,7 milliárd lejjel, azaz 18,4%-kal nőttek tavalyhoz képest, elsősorban a béremelések miatt. (Agerpres)

Crețu szerint volt pénz kórházépítésre

Corina Crețu regionális politikáért felelős uniós biztos kedden Bukarestben úgy nyilatkozott, hogy „minden lehetséges lett volna”, ha Románia finanszírozást igényelt volna az európai uniós alapokból mind a nyolc regionális kórház megépítésére, amelyekre a szociálliberális kormány ígéretet tett. „Az első hat hónapban a Regionális Operatív Programról tárgyalunk valamennyi tagállammal. Az egyetlen igénylés a román kormány, a regionális fejlesztési minisztérium részéről akkor a három regionális kórház finanszírozása volt. Úgy hiszem, minden lehetséges lett volna, ha kérték volna, ki lehetett volna utalni pénzt minden létező szükségletre, vagyis mi az operatív programokat a polgárok szükségletei szerint alakítjuk” – fejtette ki Crețu. A 2018–2020-as kormányprogramban a szociálliberális kabinet vállalta, hogy támogatja nyolc regionális kórház megépítését. A témában korábban Rovana Plumb európai uniós alapokért felelős miniszter közölte, a jászvásári, a craiovai, valamint a kolozsvári regionális kórház megépítését EU-forrásokból tervezik finanszírozni, de a projektek egy részébe úgynevezett PPP-konstrukció keretében bevonnák a magánszférát is.

Bolond brüsszeli szél

(Folytatás az 1. oldalról)

addig éltek, amíg a hatalmi érdekeknek megfelelt a börtönük, s mikor már nem, akkor jöhetett az újabb erőpróba. A jelenlegi román államot is létrehozó versailles-i békerendszerrel is már az aláírásakor kijelentették egyesek, hogy az tulajdonképpen csak egy húsz évre szóló fegyverszünet, és igazuk is lett. Az új Európa alapjait a második világháború után a vitás kérdések fegyveres rendezésének útját elutasító államférfiak rakták le, persze a közös útkeresésben azért a szovjet fenyegetésnek is megvolt a maga szerepe, de a mai Európai Unió hat nyugati állam által elindított gazdasági közösségből alakult alig több mint fél század alatt a mai formájára. A még egy korábbi békerendszer döntései alapján megalakított román állam centenáriuma ezért nemigen lehet mai értelemben vett európai ünnep. Még akkor sem, ha a sötétség vagy a szesz mondatja ezt egy olyan politikussal, aki talán nagyobb hatalommal rendelkezik, mint az uniót útjára indító államférfiak együttesen, de azokkal összevetve nem a tetteivel fog megmaradni a mi és az utánunk jövőnk emlékezetében. Hanem a viccesnek szánt, de valójában szánalmas, lödörgős, pacszós-pofozgatós felvételeivel. Most meg már azzal is, hogy tudott nagyobb bakot lőni még a te leormani szőke ciklonnál is, ami pedig nagy kihívás volt ám.

Dr. Czako József utca Marosvásárhelyen

(Folytatás az 1. oldalról)

Mózes Levente helyi tanácsos, a projekt kezdeményezője elmondta, hogy Marosvásárhely magyarsága számára ez egy nagyon fontos momentum, hiszen egy híres orvos, szanatóriumalapító és kórházigazgató nevét vehette fel az az utca, ahol az egykori Czako-klinika ma szülészeti kórházként működik. Sok marosvásárhelyinek szerez örömet ez a névadás, ami egy sorozat kezdete. Múlt héten a tanács két másik utcanev-változtatást fogadott el, melynek értelmében a Toplița utca a Luther Márton, míg a December 30. utca a Mihály király nevét fogja felvenni. Marosvásárhelyen további utcanev-változtatásokra is sor kerül olyan utcák esetében, amelyek jellegtelen, a városhoz nem köthető neveket viselnek.

– Ez ez új korszak, mi úgy gondoljuk, hogy az RMDSZ-frakció utcanev-változtatási projektjeit az elkövetkezőkben kivitelezhetjük, s Marosvásárhely híres magyarjainak méltó emléket állíthatunk, hiszen a tanácsban a román kollégák pozitív hozzáállását tapasztalhattuk – fogalmazott Mózes Levente tanácsos.

A projekt kivitelezésében jelentős részt vállalt dr. Magyar Előd, a városi tanács RMDSZ-frakciójának vezetője, aki szintén fontosnak tartja, hogy a híres magyar orvosok városának tartott Marosvásárhelyen egyre több utcát nevezzenek el példaértékű személyiségekről, akik nyomot hagytak maguk után.

Megható pillanat

– Szavakban nagyon nehezen lehet kifejezni azt az örömet, amit ez a megható pillanat okoz. Köszönettel tartozunk az RMDSZ képviselőnek, akik ezt kivitelezték – fogalmazott dr. Czako József Ferenc, az egykori legendás orvos fia, aki családjával több mint 30 éve Németországban él.

Ki is volt dr. Czako József, erről fia beszélt: – Édesapámnak nehéz élete volt, 1895-ben született Székelykövesden. Az első világháborúban testvérbátyja, a jogi

végzettségű Ferenc az első ütközetben elesett. Nagyanyánk egész életében gyászolta, s ez apám életét is befolyásolta. Tanulmányait a marosvásárhelyi református, majd a kolozsvári unitárius kollégiumban végezte. Kolozsváron az I. Ferenc József Tudományegyetem Orvostudományi Karán folytatta orvosi tanulmányait. 1921-ben Budapesten az orvostudományok doktorává avatták. Négy éven át a budapesti II-es számú sebészeti klinika munkatársa volt, ahol sebészi képesítést kapott. Minden vágya az volt, hogy Marosvásárhelyen emelje az orvosi ellátás színvonalát, ugyanis akkoriban csak egy kis kórház működött a városban, a Szentgyörgy utcában, és a betegek össze voltak zsúfolva. Bántotta ez apámat, s ezt a kórházat rendbe tették, emberibb körülményeket teremtettek. Az orvosok sok beteget Kolozsvárra küldtek, de ez

körülményes volt. Apámnak sikerült kidolgoznia egy tervet az egészségügy korszerűsítésére, ami abból állt, hogy egy nagy kórház építési tervét elkérte Budapesten, és elküldte Bukarestbe. Dr. Bernády Györggyel jó barátságban voltak, aki azt mondta neki: – Jóska, amíg te a bukaresti liberálisoktól pénzt kapsz a kórházra, addig hosszú idő telik el. Fogjál neki a szanatóriumodnak! Bernádyval együttműködve az erdélyi történelmi egyházak részvételével létrehozták a Szanatórium Részvénytársaságot. 1927-ben kezdtek az építkezést, és 1929-ben elkészült a korszerű, hetvenágyas szanatórium, mely sebészeti, belgyógyászati, szülészeti, reumatológiai és fizioterápiás osztállyal működött. Édesapám végig ott volt az építkezésnél, az első téglaelhelyezésétől az utolsó cserépig. Egy évvel később, 1930-ban a drez-

dai vilákiállításon Románia legmodernebb egészségügyi intézményeként mutatták be a szanatóriumot. Sajnos Drezda bombázásakor eltűntek az erre vonatkozó iratok – fogalmazott dr. Czako József Ferenc, akinek édesanyja, báró Kemény Katalin 2014-ben, 107 éves korában hunyt el.

Nem volt kórháztulajdonos, sem részvényes, mégis meghurcolták

A gazdasági világválság idején a szanatórium anyagi gondokkal küzdött, ekkor Czako József vette bérbe az intézményt, melyet a számos nehézség ellenére fenn tudott tartani. Orvosi tevékenysége a hasi urológiára és a daganatsebészetre irányult. A második világháborúban a már állami tulajdonban lévő kórház sebészeti osztályának vezetője és a kórház igazgatója is volt.

1945-ben a történelmi egyházak megkísérelték a szanatórium újraindítását, és ismét Czako Józsefet kér-

ték fel a vezetésére, azonban az új politikai körülmények között ez nem valósulhatott meg. A Marosvásárhelyre költöztetett Orvosi Kar tanára lett, de 1946 februárjában koholt vádak alapján letartóztatták, bebörtönözték és kizárták az orvosi kamarából. 1950-ben a Duna-deltába vitték, kényszermunkára.

Czako doktor fia azt is elmondta, hogy édesapja nagyon szerette a szanatóriumot, aminek sem tulajdonosa, sem részvényese nem volt. Ő orvos igazgató volt, mégis az ötvenes években kapitalista kórháztulajdonosnak bélyegezték meg, s viselnie kellett ennek következményeit. 1951-ben kerültek elő az iratok, amelyekből kiderült, hogy ő „csak” igazgató volt. Ezeket az iratokat édesanyja mutatta be a táborparancsnoknak a Duna-deltai táborban, aminek alapján szabadon engedték. Lakását elvesztette, a család hét tagja fél évig fedél nélkül maradt, elképesztő körülmények között éltek 1950–56 között. Czako doktor később a marosvásárhelyi cukorgyár üzemorvosa volt, majd járóbeteg-rendelőben dolgozott.

Szívűtét-premier

– A szanatóriumban végezte el apám Erdélyben – de Kelet-Európában is – először az első nyitott szívűtétet. Addig ez nem volt gyakorlat, hiszen aki szikéjével hozzányúlt a szívhez, az nem érdemelte meg a többi sebész megbecsülését. A műtét, amikor egy fiatal jeddi katona szívéből egy tűt távolított el, nagyon bátor tett volt. Az akkori sajtóban visszhangja volt. Amikor édesapánk 1975-ben, 80 éves korában meghalt, odajött hozzánk egy fehér hajú ember, kifejezte részvétét, s bemutatkozott: én vagyok Nagy Jenő, akinek az igazgató úr kivette a tűt a szívéből – ennél nagyobb elismerés nem is kellett!

Czako doktor személyisége, példája, kitartása, az orvoslásban elért eredményei, embersége maradjon élő az egykori betegek, az orvosgenerációk, az utókor és Marosvásárhely emlékezetében!

Fotó: Karácsonyi Zsigmond

Magyarelles uszítás miatt

A Mikó Imre Jogvédelmi Szolgálat feljelentést tett Cristian Tudor Popescu újságíró ellen

A Mikó Imre Jogvédelmi Szolgálat panaszt intéz az Országos Diszkriminációellenes Tanácshoz, valamint az Országos Audiovizuális Tanácshoz Cristian Tudor Popescu újságíró ellen, aki a Digi24 hírtelevízió 2018. október 25-i adásában sértő és gyűlöletkeltő módon nyilatkozott a romániai magyar kisebbségről – olvasható a jogvédelmi szolgálat közleményében.

Mózes Edith

A pénzmosság és a terrorizmus finanszírozásának megelőzéséről szóló törvény kapcsán Cristian Tudor Popescu azt kifogásolta, hogy a törvény alól kivételt képeznek a Romániában bejegyzett magyar egyesületek, ami az újságíró szerint felsőbbrendű fajnak minősíti az erdélyi magyarokat.

Az említett kivétel tulajdonképpen nemcsak a magyar egyesületekre vonatkozik, hanem az összes olyan kisebbségi szervezetre is, amely tagja a Nemzeti Kisebbségek

Tanácsának. Ennek ellenére Cristian Tudor Popescu csak a magyar egyesületeket említi, méghozzá negatív hangnemben, és gyakorlatilag a magyar közösséget teszi felelőssé az adott jogszabályért, ezzel pedig a magyar kisebbség ellen uszít. Történelmi példákra hivatkozva úgy mutatja be a magyar népet, mint amely felsőbbrendűnek érzi magát, az újságíró által használt negatív és ironikus hangnem pedig tovább fokozza a magyar közösséggel szembeni ellenérzést.

„Mindig, minden esetben, amikor a romániai magyarokat kollektíven vádolják, a létező összes jogi lehetőséggel élünk, hogy megvédjük közösségünket. Ezt tesszük most is, az Országos Diszkriminációellenes Tanácshoz fordulva, hiszen Cristian Tudor Popescu átlépett egy bizonyos határt kijelentései kapcsán. Nemcsak az RMDSZ-t bírálta a DIGI 24 stúdiójában, hanem az egész magyar közösséget, uszítva a többségi társadalom tagjait” – jelentette ki Benkő Erika, a Mikó Imre Jogvédelmi Szolgálat vezetője.

Második nekifutásra

A képviselőház plénuma október 24-én, szerdán döntő házként szavazott a pénzmosság és a terrorizmus finanszírozásának megelőzéséről szóló törvénytervezetről. A jogszabályt a kormány terjesztette be a parlamentbe azzal a céllal, hogy a romániai jogrendbe ültesse az európai pénzmosság elleni irányelvet. A szavazást megelőzően a képviselőkhöz negyven romániai civil szervezet intézett nyílt levelet, amelyben tiltakoztak a tervezet ellen. A szövegébe ugyanis olyan előírások is bekerültek, amelyeknek célja az aláírók szerint nem a pénzmosság megelőzése, hanem a romániai egyesületek és alapítványok működésének az ellehetetlenítése. Kötelezővé teszi a támogatások reális hasznélvezőjének a bejelentését 30 napon belül, ha ennek a hasznélvezőnek a kiléte ismert. Ugyanakkor fel lehet oszlatni azokat a szervezeteket, melyek ennek nem a kötelezettségnek nem tesznek eleget. Bekerült azonban egy előírás, amely szerint a hasznélvezők kilétére vonatkozó jelentési kö-

telezettség alól mentesülnek a Nemzeti Kisebbségek Tanácsának a tagszervezetei, köztük az RMDSZ. Ettől borult el C. T. Popescu agya, annak ellenére, hogy az RMDSZ első nekifutásra nemmel szavazott, a második szavazáskor pedig kivonult a tereméből.

Disznóság volt

„Disznóság volt megismételni a szavazást” – jelentette ki Kelemen Hunor, aki szerint nem lehet addig ismétetni egy szavazást, amíg olyan eredmény jön ki, amilyent szeretnénk.

„Ez az eljárás nem fogadható el, nagy hiba volt. A képviselők szavaztak, és a törvény nem ment át. Nem lehet az, hogy tíz perc múlva felébredsz, és azt mondd, szavazunk még egyszer. Valóban az eredmény a határon volt, 163 voks volt, és 165-re lett volna szükség. De elfogadhatatlan addig ismétetni a szavazást, amíg megvan a kellő szavazatszám” – tette hozzá.

„Dragnea egy pluszszavazatért megsértette a románokat”

Cristian Tudor Popescu szerint Liviu Dragnea megsértette a romá-

nokat a pluszszavazatokért, és „a második világháború óta először, felsőbbrendű státust adományozott a magyaroknak”. Kelemen Hunort többek között minden hájjal megkent politikusnak nevezte, aki még Tudorel Toadernél is ravaszabb, és Dragnea attól való félelmében, hogy elveszíti képviselőházi többségét, egy pluszszavazatért „diszkriminál a magyarok javára”.

Ezek után tett feljelentést a Mikó Imre Jogvédelmi Szolgálat az Országos Diszkriminációellenes Tanácsnál (CNCD), valamint az Országos Audiovizuális Tanácsnál (CNA).

Egyébként a Nemzeti Liberális Párt (PNL) és a Mentsétek meg Romániát Szövetség (USR) vezetői azonnal bejelentették, hogy megtámadják az alkotmánybírósgón a törvényt. A PNL képviselőházi frakcióvezetője, Raluca Turcan szerint a kormánypártok bebizonyították, hogy „már csak fenyegetőzéssel és csalással” tudják átvinni a tervezeiteket a parlamenten.

Connect

Premierrel jelentkeznek az András Lóránt Társulat

Kaáli Nagy Botond

Hamarosan új bemutatóval jelentkeznek az András Lóránt Társulat. A marosvásárhelyi mozgásszínház társulata nem tétlenkedik, november 6-án immár az évad második premierjével lép meg közönségét: kedden este 7 órától a magánszínház új, *Connect* című előadását tekintheti meg a publikum. A produkció rendező-koreográfusa Szabó Franciska. A premierre tehát november 6-án, kedden este 7 órától kerül sor a társulat marosvásárhelyi székhelyén, a *Knöpfler Vilmos (Brăila) utca 10. szám* alatt. A bemutatót követően novemberben még két alkalommal lehet megtekinteni az előadást: november 24-én és 25-én, szintén este 7 órától.

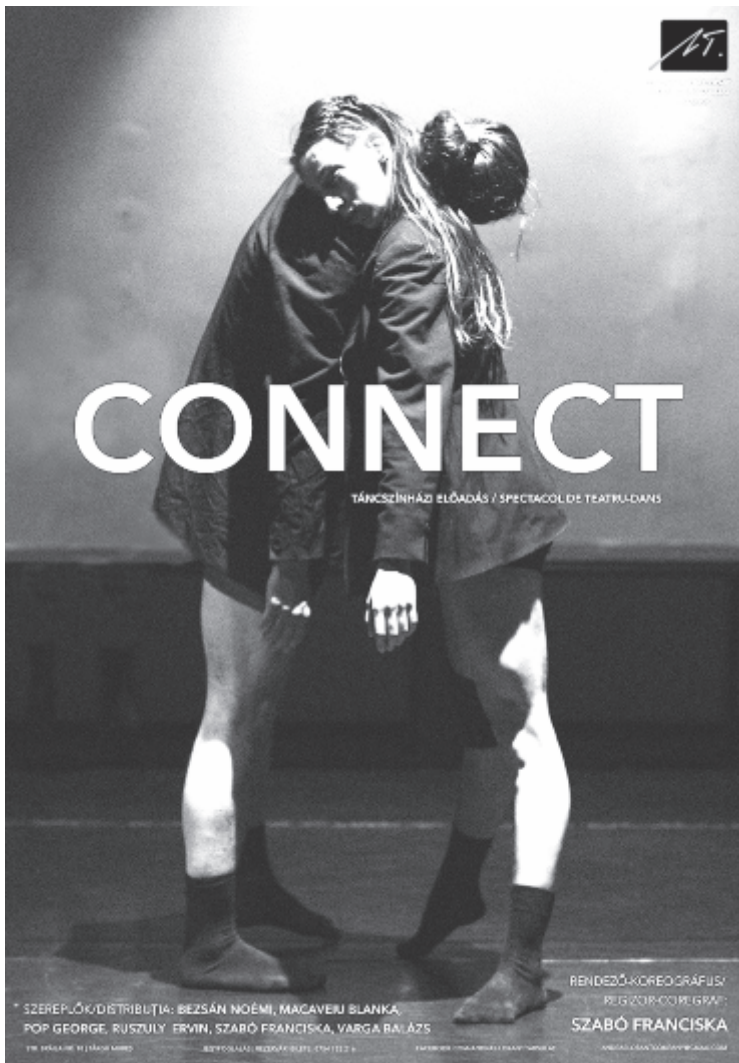
Amint azt a produkcióról szóló közleményben olvashatjuk, az új táncszínházi előadás a kapcsolatainkról szól. Az elmúlt évadban vizsgamunkaként született produkciót felújított szereposztással tűzte repertoárjára a társulat.

„Képes az ember megfogalmazni önmagát a társadalomtól teljesen függetlenül? Képes valakivé válni a körülötte lévő emberek nélkül? A válasz a találkozásokban rejlik. Minden találkozás nyomot hagy, mert reakcióra készítet. Valójában a kapcsolataink és azok minősége határoz meg minket. A kapcsolódás lehetősége egy másik emberhez egyszerre ajándék és szükségszerűség. Kapcsolatai nélkül az ember nem lenne képes önmaga identitását megtalálni, tehát fontos felismerni: a körülöttünk lévő emberek az életünk szerves részét alkotják, és felelősséggel tartozunk minden érzésért, amit egy másik emberből kapcsolataink révén kiváltunk. A mögött a nehezen kibogozható érzelmi háló mögött, melybe az ember kapcsolatai során bonyolódik, folyamatosan érezhető egy megfoghatatlan isteni rend, és ez nem más, mint a fájdalom kiszolgáltatottságban rejlő gyönyör és szépség rendje” – vallja Szabó Franciska az előadásról. Szereplők: Bezsán Noémi, Macaveiu Blanka, George Pop, Ruzsuly Ervin, Szabó Franciska, Varga Balázs.

Ami az András Lóránt Társulat 2018/2019-es évadának novemberi játérendjét illeti, az őszi hónap folyamán továbbra is játszószák az évad elején bemutatott *Introspectio* című produkciót, amelynek rendező-koreográfusa a társulatvezető, András Lóránt. Az előadást többek között az *Alter-Native* rövidfilmfesztivál keretében belül november 9-én, ezt követően pedig november 14-én és 16-án este 7 órától lehet megtekinteni. November 22-én pedig flamencosten vehetnek részt az érdeklődők: Varga András Bajo La Luna című koncertelőadására este 7 órától kerül sor. A táncszínház novemberi műsorrendjét az alábbiakban közöljük.

November 6. (kedd), 19:00 óra –

Connect (bemutató), rendező-koreográfus: Szabó Franciska. November 9. (péntek), 19:00 óra – *Introspectio* (az *Alter-Native* rövidfilmfesztivál keretében), rendező-koreográfus: András Lóránt. November 14. (szerda), 19:00 óra – *Introspectio*. November 16. (péntek), 19:00 óra – *Introspectio*. November 22. (csütörtök), 19:00 óra – *Bajo La Luna* (flamenco koncert/előadás), Varga András & Deák Orsolya. November 24. (szombat), 19:00 óra – *Connect*. November 25. (vasárnap), 19:00 óra – *Connect*. Az előadásokra az András Lóránt Társulat székhelyén, Marosvásárhelyen, a *Knöpfler Vilmos (Brăila) utca 10. szám* alatti egykori zsinagógában kerül sor. Érdeklődni a 0754-782-216-os telefonszámon lehet.

Erről jut eszembe

Bolond egy világban élünk, semmi kétség. Mindenféle szempontból. Az egyik legrangosabb nemzetközi fotós rendezvény, a *World Press Photo* budapesti kiállításán is újra erre a következtetésre jutottam. Az új helyszínen, a Magyar Nemzeti Múzeumban felkínált látvány megragad, esetenként megdöbben. Nagyon sok nézőt vonz a pályázatra benevezett 4548 fotóriporter több mint 75 ezer felvételtől válogatott 134 képe. Különleges vizuális élmény. Együtt és egyenként is. Közel félszáz országban már négy milliónál is több érdeklődő megtapasztalhatta. Én többnyire az együttes ráhatást szoktam elemezni magamban. Így lehet biztosabban összehasonlítani benyomásokat, levonni általánosító konklúziókat. Évek óta lehetőségem volt megnézni a díjazottak tárlatát, előny ez is, ha összevetéseket akarnánk tenni a sajtófotó időszerű tendenciáiról. Ezzel vissza is jutottunk a kezdőmondatához. Bolond a világ? Mi az, hogy! A kiállítás tükrében olyan korban élünk, amikor az ember egyre nyilvánvalóbban elálatiasodik, az állatok pedig emberi vonásokat öltenek, a teremtés koronájától ellesett szokásokat, magatartást mutatnak föl. A fotóriporterek önfeláldozó bátorsággal, vakmerőséggel, akár életük kockázatával is keresztül-kasul utazzák a földgolyót, hogy ezt a lehető legaktuálisabban, leghitelesebben illusztrálják. Egyedi fotóikat, hosszú távú projektjeiket nyolc kategóriában értékelte az igényes zsűri. Nem részletezem. A lényeg, hogy úgy élünk, embertelenség diadalának elősegítése lenne a fő célunk. Persze a többi élőlényt sem kíméljük egyáltalán. Háborúk, diktatórikus törekvések, terrorakciók, éheztetés, környezet-szennyezés, kábítószerelés, erdőirtás, orvvadászat, sorolni sem lehet a szörnyűségeket, amikről a képek készülnék. Egy-egy fotó ezerszer többet mond, mint amit oldalakon át leírhatnánk. Az Iszlám Állam többfelé garázdálkodik. Példájuk ragadós, világszerte mind gyakoribb a baj. A Boko Haram tömegesen rabolja el a szép fiatal lányokat Nigériában, robbanóanyagot rögzít a testükre,

majd a népek közé irányítva őket, ártatlanok százait gyilkolja meg. Erről is láthatunk hátborzongató fotókat. Meg a moszuli harcok, bombázások polgári áldozatairól, és arról is, ahogy a venezuelai elnök elleni tüntetőket égő fáklává változtatják a rohamrendőrök. És rohingya halottak százairól, akik MianmARBól lélekvesztőkön menekülve fulladtak a vízbe. A 2017. márciusi londoni merényletről, a Westminster hidon gázoló, késelő terrorista áldozatairól, az irkutszki robbantásban megégettéről. Elég! Na, még ez is, már az önkéntelen fogalmazás is tűzhalálra céloz! De nem csak borzalmak láthatók a vendorkiállításán, kuriózumból, érdekességéből is kijut bőven a látogatónak. Több kép szól a mell-lapítás kameruni szokásáról. A serdüülő lányokkal művelik ezt leszerítő öv, örlőkő, lapát, moszartőrő és más eszközök, eljárások segítségével. Az ő érdekükben. Ezzel talán megelőzhetik, elnapolhatják az arafelé szokásos nemi erőszakot. Drámai képek emlékeztetnek a pusztulóféltben levő orrszarvúk szomorú sorsára, az orvvadászok kegyetlenkedéseire. A mesterségesen előidézett egérinvázióra, amely a szürkefejű albatroszokat hozza kiszolgáltatott helyzetbe. A japán makákók jobban jártak. A kismajmokat egyre inkább hozzászoktatják az emberekhez. Bevonják őket a szórakoztatóiparba. Egy észak-tokiói kocsmában Donald Trump-jelmezben grasszál az emberszász. Jó felvétel. Témájától nem áll messze az a sorozat, amely az orosz szexmunkásokat ábrázolja szépítés nélkül. Egy- és hárommillió között mozog a számuk. Írják, mondják, hogy csupán Szentpéterváron ötven-ezer női szexmunkás tűzi a mesterséget. Kelet-Európa ezúttal kimaradt a *World Press Photo* díjaradatából. Túl szegényes lenne a kínálata? A kiállítás így is eléggé lehangoló volna, ha kiegészítésként a közönséget nem fogadnák gyógyvírként a kijárat előtti térségben az utóbbi 25 év legszebb magyar természetfotói. Csodálatos, elképesztő univerzum. Ezt kellene minél tovább megőriznünk. Amíg lehet. (N.M.K.)

Anna „nénye” pánkóit ismerte az egész falu. Születésnapok, keresztelők, konfirmálások, de még lakodalmak előtt is bekopogtak hozzá az ünnepre készülők, vitték a hozzávalót, ő pedig készségesen, szeretettel látott munkához. Pénzt soha nem fogadott el, annak viszont örült, ha köszönetképpen meghívták a mulatságba. Ötvegyasszonyként többnyire csak ilyenkor volt része társaságban, meg persze vasárnap délelőttöként, amikor templomba ment.

– Istentiszteleteken én mindig felidültem, valósággal megfiatalodtam – kezdte történetét az izlésesen berendezett, apró tömbházlakásban, amelybe két éve költözött. – Az asszonytársaim közül, persze, sokan tiszteltlenségnek tartották, hogy nem szomorkodni járok az ígéhirdetésre, teli torokból, boldogan énekelem a gyönyörű zsoltárokat. Tudtam, hogy kinéznek maguk közül, ezért kíváncsítottam inkább a nótás kedvű, viccelődő fiatalok közé. Ők mindig úgy bántak velem, mint a himes tojással, nényének szólítottak, meg-megöleltek, megkacagtattak. Gyermekeim nem született, de a faluban minden gyermeket úgy szerettem, mint a sajátomat. Ha mentem az úton, és megláttak, mindig odaszaladtak hozzám, mert tudták, hogy kapnak valamit: almát, diót, mézes tésztát, mikor minek volt az ideje. Sokáig emlékeztek ezekre a kicsi ajándékokra a gyerekek, és még fiatal házasként is, ha valamilyen alkalomból ünnepséget tartottak, rendszerint meghívtak engem is.

– Ez még a rendszerváltás előtti időszakban volt? – szóltam közbe.

– Azután is egy darabig. Nálunk a 2000-

es évek elején még itthon maradtak a fiatalok, csak az utóbbi tíz esztendőben vették nyakukba a világot. Sokan Németországba, Hollandiába mentek, volt, aki még távolabb. Aki szerencsét próbált, nemigen tért vissza. Az utóbbi időben esküvők, keresztelők is alig voltak már a faluban, ha nagy ritkán mégis, akkor sem itthon tartották az ünnepséget, hanem valami városi vendéglőben. Az már nem az én világom.

– Meséljen egy kicsit a fiatalokáról – kértem.

– Tizenkilenc évesen mentem férjhez egy nálam jóval idősebb falumbelihez. Édesanyám még kislány koromban meghalt, apám jó ember volt, csak szeretett nagyon az italt, tőle menekültem abba a házasságba. De nem bántam meg. A párom akkor már régóta agglegénynek számított, sokszor el is emlegette, mekkora szerencséje volt, hogy ilyen fiatal feleséget kapott magának. Azt sem sajnálta, hogy egy kicsi bőröndön és pár kézimunkán kívül semmit nem viszek a közös életünkbe. Volt egy takaros gazdasága, azt én szépen rendeztem, szükség is volt a segítségre, mert ő hétköznapokon reggeltől délutánig a városban dolgozott. Nyugodt, csendes éveket töltöttem egymás mellett, csak az utolsó esztendő teltek nehezen. Volt egy seb a lábán, ami sehogy sem akart meggyógyulni. Valahogy sikerült rábeszélnem, hogy menjünk orvoshoz. A vér-

„Nénje” ajándékai

Hétköznapi történet

– Nagy Székely Ildikó –

vétellel kimutatták, hogy cukorbeteg. Azután valahogy megváltozott, ingerlékeny lett, engem okolt a diagnózis miatt. Nem is fogadott el semmilyen kezelést, az étrendjén sem változtatott. Emlékszem, kora tavasz volt, éppen az almafák törzsét meszelte a kertben, amikor összeesett. Futottam a telefonhoz, hívtam a mentőket, de már nem lehetett rajta segíteni. Szívinfarktus vitte el.

– Hány évesen maradt özvegyen?

– Harmínkettőt töltöttem abban az évben. Nem volt könnyű megszokni az egyedüllétet, de a Jóisten megerősített. Amint letelt a gyászév, szállingózni kezdtek az udvarlók, egyik a másik után, még családos emberek is, de én elzavartam valamennyit.

Csintalan mosoly villant át a gyűröttén is szép, tiszta arcon, aztán virágmintás tenyérnyi tányérban felém indult egy habos tetejű, almás sütemény.

– Ma reggel sütittem, meg kell kóstolni – mondta vendéglátóm tettett szigorúsággal, aztán pár percre csend telepedett közénk.

– Hogyan jutott arra az elhatározásra, hogy beköltözik a városba? – tettem fel a számomra legfontosabb kérdést.

– Régebben meg sem fordult volna ilyesmi az eszemben – váltott komorabb árnyalatra beszélgetőtársam hangja. – Négy évvel ezelőtt aztán történt valami, ami miatt többet nem éreztem magam biztonságban a saját

otthonomban. Délután volt, éppen a szüleim sírját mentem leseperni, feldíszíteni, amikor ismeretlen tettesek betörték hozzám. Azelőtt néhány nappal jött meg a nyugdíj, a szokott helyére tettem, a fiókos konyhaszekrénybe, de a „vendégek” megtalálták. A pénzen kívül még pár apróságot vittek el a házból. Nem okoztak hatalmas kárt, de borzasztóan megijesztettek. Azután csak arra tudtam gondolni, ha ilyesmi fényes nappal megtörténhet, mire számíthatok sötétedés után? Nem is volt többet egy nyugodt éjjelem. Az égi segítség épp jókor érkezett. Egy faluünnep alkalmával találkoztam egy tollú elszármazott fiatalemberrel, aki elmondta, hogy eleve van a városi rohanásból, nemrég született meg a kislánya, haza szeretne költözni a családjával. Mivel a szülői házból már megkapta a részét, abból vette a garzonjukat, nem mehetett oda vissza, a nővére nyakára. Érdeklődött, hogy nincs-e eladó ház a faluban, én pedig gondolkodás nélkül felajánlottam a cserét. Így kerültem ide.

– Nem volt nehéz megszokni az új környezetet?

– Én világletemben nyitott szívvel álltam az új próbatételek elé, most is így volt. Az udvar és a kertem, persze, azóta is sokszor eszembe jut, de kárpótlásként megismertem sok segítőkész embert, és végre újra gyermekszívajra ébredek. Azt hiszem, ez hiányzott a legjobban. Pár hónapja egy négyéves fiúcskára vigyázok, óvodába viszem, érte megyek, megebédeltetem, játszom vele. Ő is nényének szólít, mint egykor a falubeli gyermekek, és amikor ezt hallom, úgy érzem, percről percre fiatalodom.

Szerkesztette: Benedek István

Bemutatták az új román traktort

Bukarestben, az október 31. és november 4. között zajló Indagra mezőgazdasági kiállításon kedden bemutatták a szászrégeni IRUM gyár legújabb, teljes egészében Romániában gyártott traktorát. A TAGRO 10 év kihagyás után az első román traktor. A haszonjárművet elsősorban kis- és közepes gazdaságoknak szánja a gyártó. Tájékoztatója szerint a traktort mindennel felszerelték, ami egy modern járműhöz szükséges. Van benne rádió és légkondicionáló is. A most bemutatott modell 102 lóerős. Közlésük szerint az év végéig befejeződik a homologálási folyamat a bukaresti Gépjármű-nyilvántartó Hivatalban, így attól kezdve be is lehet majd őket iratni forgalomba. A TAGRO traktorok sorozatgyártása várhatóan jövő év áprilisában kezdődik el. A tervek szerint az első évben már legalább 200 traktort gyártanak és értékesítenek. A szászrégeni IRUM-ot 65 évvel ezelőtt, 1953-ban alapították mezőgazdasági és erdészeti gépek javítására. 1969-ben kezdték meg az erdészeti traktorok gyártását. A gyárat 1996-ban vásárolta meg a Mavipro Csoport, ezzel megmentette a csőd szélén álló üzemet. 2007-ben már kötöttek partnerséget a brassói traktorgyárral egy saját román traktor fejlesztésére, de a brassói üzem csődjével a projekt meghiúsult. 2010 óta gyártanak Belarus mezőgazdasági traktorokat. A saját traktor fejlesztését 2015-ben kezdték el. Romániában évente nagyjából 2500 traktort értékesítenek. A piac 20 százalékát fedik le a szászrégeni gyár termékei. (közlemény)

A postai alkalmazottak több mint fele 15 százalékos béremelést kap

A Román Posta alkalmazottainak 55 százaléka 15 százalékos béremelést kap november 1-jétől – jelentette be Bogdan Cojocaru távközlési miniszter hétfőn.

A vállalatnak összesen több mint 24 ezer dolgozója van, közülük 13 261-en kapnak 15 százalékos béremelést – közölte a miniszter egy közöségi oldalon.

A tárcavezető szerint az elmúlt tíz év legnagyobb béremeléséről van szó. Az érintett dolgozók csaknem 90 százaléka postás, ők átlagban 337 lejjel kapnak majd többet eddigi fizetésüknél. A béremelést az teszi lehetővé, hogy a kormány a múlt héten elfogadta a posta idei kiigazított költségvetését.

A miniszter szerint a béremelés célja, hogy vonzóbbá tegyék a postás-munkát, hiszen a vállalat munkaerőhiánnyal küzd: a meghirdetett állásokra olykor senki nem jelentkezik, miközben az elmúlt években sok postás hagyta el a céget jobban megfizetett állásokért.

A posta részvényeinek 25 százalékát a Proprietatea befektetési alap birtokeolja, az állam 75 százalékos részvénytípakkal többségi tulajdonos. (MTI)

Lassult az euróövezeti GDP-növekedés a harmadik negyedévben

A várakozásokkal ellentétben lassult az euróövezet GDP-növekedési üteme a harmadik negyedévben az Európai Unió statisztikai hivatala, az Eurostat kedden közzétett kimutatása szerint.

Az Eurostat első becslése szerint az idei harmadik negyedévben szezonális kiigazítással 0,2 százalékkal nőtt az euróövezet 19 tagállamának és 0,3 százalékkal az Európai Unió 28 tagállamának a bruttó hazai termék (GDP) az előző negyedévihez képest.

A második negyedévben az euróövezeti negyedéves GDP-növekedés 0,4 százalék volt, az Európai Unióban pedig 0,5 százalék.

Elemzők a harmadik negyedévre is a második negyedévivel megegyező 0,4 százalékos negyedéves GDP-növekedést vártak az euróövezetre.

A harmadik negyedévben elért 0,2 százalékos euróövezeti negyedéves GDP-növekedés 2014 második negyedéve óta a leglassúbb.

Az egy évvel korábbihoz képest a harmadik negyedévben szezonális kiigazítással az euróövezetben 1,7 százalékkal, az Európai Unióban 1,9 százalékkal nőtt a bruttó hazai termék, lassúbb ütemben a második negyedévi 2,2 és 2,1 százaléknál. Az első negyedévben az euróövezet éves GDP-növekedési üteme 2,4 százalék, az Európai Unió növekedési üteme pedig 2,3 százalék volt. (MTI)

Díjazták a legjobb Maros megyei cégeket

Múlt csütörtökön jubileumi, immár 25. alkalommal került sor a legjobb Maros megyei cégek díjazására. A Maros Megyei Kereskedelmi és Iparkamara egyedien kidolgozott, az előző évi üzleti teljesítményen alapuló kritériumrendszer alapján készíti el a vállalkozások rangsorolását.

A jubileumi díjátadó gála szervezésében viszont eltértek a hagyományoktól abban a tekintetben, hogy a rendezvényt nem a megyeszékhelyen, hanem a marosszentgyörgyi RAB rendezvényszervező központban tartották meg, illusztris vendég, a Romániai Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, Mihai Daraban (fotó) jelenlétében.

A múlt év üzleti adatain alapuló idei cégkatalógusban az eddigi évekhez viszonyítva több (1042) vállalkozás szerepel a megyénkbeli vállalkozásokból, melyekből számos az országos szaknévsorban is előkelő helyet foglal el. A helyhatóságokat Nagy Zsigmond alprezektus képviselte az ünnepélyes seregszemlén, a gálán több állami intézmény megyei kirendeltségének vezetője is megjelent.

Pop Vasile, a kamara elnöke üdvözlőbeszédében a rangsorolás feltételrendszerét is kifejtette. Eszerint a cégek teljesítményét az üzleti forgalom, az abszolút nyereség, a nyereségráta, a munkaerő-felhasználás hatékonysága és a befektetett tőke felhasználásának hatékonysága alapján értékeli. Ilyen kritériumrendszer szerint elő-

Fotó: Conțiu Viorel

ször a megyénkbeli kereskedelmi kamara kezdett cégrangsort készíteni, a módszer innen terjedt el az országban.

A legjobb megyei vállalkozások közül 112 az országos rangsorban is a legjobb három között található, közülük 45 vezető helyen szerepel a maga szakterületén. 342 Maros megyei cég került az adott szakterületi országos rangsor első tízes listájára, ennek alapján az országos rangsorban Maros megye a 7. helyen áll. A fent említett feltételek alapján a tavalyinál nagyobb számú, több mint 17 ezer cég adatait értékelték, melyek éves mérleget nyújtottak be tavalyra. Ezekből – a különböző gazdasági szektorok és a cégek nagysága alapján – idén 746 vállalkozás ért el megyei rangsorolásban első helyet.

Az éves rangsor mellett kiválósági okleveleket is átadtak, ilyen elismerést azok a cégek kaphattak, melyek az utóbbi öt évben stabilan jó üzleti eredményeket értek el. Külön díjazták a legjobb exportőröket és a legsikeresebb üzletasszonyokat is. Mindezek mellett idén, a 25. alkalommal jubileumi emlékérem és szimbolikus díszoklevél is járt a tartósan jó eredményeket felmutató cégeknek. A díjazott vállalkozások és mások is szerepelnek a már szintén hagyományossá vált éves cégkatalógusban, melynek nyomtatott változata 1042 cég adatait tartalmazza; a szép kivitelezésű kiadványt a kamara képviselőkkel, üzleti rendezvényeken népszerűsíti.

Unió pénzügyi szankciókhoz is vezethet az olasz büdzsétervezet feletti vita

Elviekben akár komoly pénzügyi szankciókhoz is vezethet az aggályosnak tartott jövő évi olasz költségvetési tervezet feletti vita Brüsszel és Róma között.

Az Európai Bizottság az olasz kormányval folytatott, eredménytelennek bizonyult levélváltást követően kedden visszautasította az olasz büdzsétervezetet, kiemelve, hogy annak számai közel sem felelnek meg a korábbi uniós ajánlásoknak és a római kötelezettségvállalásoknak. Az eddig példátlan eljárás keretében három hetet adtak Olaszországnak a tervezet módosítására, hogy az összhangban legyen az uniós tagállamok pénzügyminisztereinek júliusban kiadott ajánlásaival.

Valdis Dombrovskis, a bizottság euróért felelős alelnöke leszögezte: az olasz kormány nyíltan és tudatosan megsérti a kötelezettségvállalásokat, a stabilitási és növekedési paktum előírásait, a hiánycélok eltérése pedig „példa nélküli”. Hozzátette, a brüsszeli aggályokra küldött olasz válasz nem volt kielégítő.

Az alapvető probléma, hogy az új olasz kabinet az elődjénél lényegesen nagyobb költségvetési hiánycélt tűzött ki a következő három évre. A tervezet a kormányzati kiadások 2,7 százalékos nominális növekedésével számol, noha ez nem lehetne több 0,1 százaléknál, a deficitet pedig jövőre a bruttó hazai termék (GDP) 2,4 százalékában szabná meg az előző kormány által vállalt 0,8 százalékkal szemben.

Az olasz kormány ugyanakkor azonnal kizárta a korrekció lehetőségét, s azon véleményének adott

hangot, hogy a bizottságnak nincsen joga ebbe beleszólni, ami egyes szakemberek szerint azt jelzi, hogy kemény küzdelemre lehet számítani az ügyben.

Önmagában még nem a költségvetési hiány mértéke a legnagyobb probléma, hiszen az a GDP 3 százalékos szintje alatt lenne továbbra is, hanem az, hogy Róma el akarja hagyni a kiadások leszorítását célzó eddigi reformfolyamatot az euróövezet harmadik legnagyobb gazdaságának számító országban. A kabinet egyebek mellett alapjövendelmet biztosítana a szegénységű küszöb alatt élők számára és csökkentené a nyugdíjkorhatárt – húzták alá szakértők.

Olaszország államadóssága 2,3 ezer milliárd euró, ez a GDP 131 százaléka, ami a második legmagasabb arány az EU-ban. Róma tavaly 65,6 milliárd eurót költött csak ennek a kamatkiadásaira, ami a GDP 3,8 százalékának, nagyjából az oktatásra fordított összegnek felel meg.

A GDP-arányos olasz államadósság több mint kétszerese a maastrichti kritériumokban szereplő 60 százaléknak, valamint jóval magasabb az eurózóna átlagának számító 86,5 százaléknál.

A módosított olasz költségvetési tervezetet november 13-ig kell benyújtani, ezt a bizottság tanulmányozni fogja, és a hónap végén véleményt mond róla. Amennyiben Róma továbbra sem hajlandó revízióra, akkor a tagállami kormányok tanácsának egyetértésével úgynevezett túlzottdeficit-eljárás indulhat Olaszország ellen, ami adott esetben pénzügyi szankciókhoz is vezethet végül. A büntetés összege elméletileg akár a GDP 0,2

százalékát is elérhetné, ez 3,4 milliárd euró.

Az eurócsoport pénzügyminiszterei december 3-án ülnek össze, akkor dönthetnek majd a bizottság előterjesztéséről.

Az Európai Bizottságot még 2013-ban, a pénzügyi válság idején új jogkörökkel ruházták fel az euróövezeti országok a költségvetési fegyelem biztosítása érdekében, azonban a testület eddig nem javasolta büntetés kiszabását egyetlen alkalommal sem, még ha ezzel ki is váltotta többek rosszallását, például a hiánycélokot kilenc éven át nem teljesítő Franciaország esetében. Bár Brüsszel sokszor éles hangú figyelmeztetéseket adott Párizsnak, bírságra nem került sor, ahogy Spanyolország és Portugália esetében sem.

Egyes elemzők gyors határozatra számítanak Olaszország ügyében, még a jövő májusi európai parlamenti választási kampány megkezdése előtt. Bármi is legyen azonban a politikai huzavona eredménye, a piaci szereplők láthatóan egyre idegesebbek. Amennyiben a bizottság végül el is áll a határozottabb fellépéstől, a bizonytalansággal, nyugtalansággal járó helyzetben a piaci folyamatok egyesek szerint még kikényszeríthetik a korrekciót, mások viszont válság kialakulásának kockázatára figyelmeztetnek.

A nemzetközi hitelminősítők értékelése hamarosan esedékes, az ország adóskockázati besorolásának lerontása elriaszthatná a befektetők egy részét, a kormány ennek nyomán csak magasabb kamattal juthatna hitelhez, ami akár a fizetésképtelenség veszélyét is maga után vonhatná. (MTI)

Jubileumi emlékünnepe a magyar tudomány napján

Hetvenéves a marosvásárhelyi magyar nyelvű gyógyszerészképzés

Tartalmas és tartásos, időnként torokszorítóan megható, de összességében egy új nemzedéknek a hagyományok tisztelete mellett a jelenkori kihívásokkal való megküzdését tükröző ünnepség keretében emlékeztek meg október 27-28-án a marosvásárhelyi magyar nyelvű gyógyszerészképzés hetvenedik évfordulójáról.

Bodolai Gyöngyi

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztályának (EMEOGYSZ) égisze alatt megtartott jubileumi ünnepség helyszíne a Művészeti Egyetem Stúdió Színháza volt. A rendezvényre dr. Gyéresi Árpád emeritus egyetemi tanár *Hét évtized emlékezete* címen egy újabb, adatokban és emlékekben gazdag kötetet állított össze, amelyet az ünnepség második napján mutattak be.

A magyar nyelven közel három ezer gyógyszerészt útra bocsátó marosvásárhelyi kar jobbára fiatal oktatói mellett jelen voltak tanítómestereik, az egyetem nyugalmazott idősebb tanárai és munkatársai. A megemlékezést megtisztelte jelenlétével a négy határon túli gyógyszerészeti kar küldöttsége. A közönség sorában ott ültek a végzetek szinte minden korszakjának képviselői, a fiataloktól a '80-as éveikben járó, még mindig aktív gyógyszerészekig az országból és a határokon túlról, még az Egyesült Államokból is.

Dr. Sipos Emese professzor, a szervezőbizottság elnöke köszöntötte a megjelenteket, köztük a Sapientia EMTE képviselőit, a MOGYE magyar oktatóinak választott vezetőit, a Hargita, Maros és Kovászna megyei gyógyszerész-kollégiumok képviselőit, az EMEOGYSZ vezetőségét, Vass Levente parlamenti képviselőt, majd főhajtással tisztelegtek néhai tanáraink emléke előtt. Amióta az érvényben levő közoktatási törvény előírja az önálló magyar főtanszékek létrejöttét, az egyetem vezetősége minden módon szeretné kitörölni a múltat, ami valójában a magyar nyelvű oktatást jelentette. Ezért nem szervezheték meg az egyetem keretében az ünnepséget. A rendezvény programját pedig úgy állították össze, hogy az első nap a múltól szóljon az egyetem nyugalmazott tanárainak vallomása alapján, a második napon a maroknyi aktív csapat mutassa be azokat a tanszékeket, ahol oktatói és kutatói munkájukat végzik – hangzott el Sipos Emese beszédében.

A jubileumi ünnepség legfontosabb üzenete, hogy a mai nemzedék megismerje az iskolaalapító elődök nehéz, de ugyanakkor lelkes munkáját, az egyetem és a kar sorsának alakulását, a sikerek titkát és a

darok okát – hangsúlyozta dr. Szilágyi Tibor egyetemi tanár, az EMEOGYSZ elnöke. A hányatott sorsú anyanyelvi orvos- és gyógyszerészképzés történetében minden korszaknak megvolt a sajátos nehézsége. A kar megszüntetésére tett kísérlet pedig oda vezetett, hogy a rendszerváltás idején a magyar nyelvű gyógyszerészeti oktatást már-már a klinikai halál állapotából kellett feltámasztani. Jelenleg nemcsak a Gyógyszerészeti Kar, a marosvásárhelyi magyar nyelvű orvos- és gyógyszerészképzés egésze is végveszélybe került az oktatás nyelve mellett a szellemiségét illetően is. Mivel egyre nyilvánvalóbb ez a szándék, olyan oktatóként, aki mindvégig az állami felsőoktatás mellett állt ki, jelenleg úgy érzi, hogy józanul fel kell mérni, meddig lehet elmenni a kompromisszumokban, és meddig lehet engedni, hogy megcsönkítsák azt, ami a magyar oktatásból még megmaradt – osztotta meg kételyeit Szilágyi professzor. A továbbiakban köszönetet mondott a szervezőknek, akik olyan körülmények között készültek az ünnepségre, hogy felsőbb parancsra már-már tragikus módon két nap alatt kellett átköltözniük a Gyógyszerészeti Kar újonnan elkészült épületébe. Mint érdeklődésünkre utólag elhangzott, többen is a korábbinál szűkösebb körülmények közé kerültek, miközben sok évtizedes helyüket a Petru Maior Egyetem foglalta el.

Sokak alkotó, értékteremtő munkája tette lehetővé a jubileumi ünnepséget, és társaként helyként hálásak azért, hogy a különböző együttműködések keretében olyan marosvásárhelyi hallgatókkal, kutatókkal találkozhattak, akik fényt, örömet vittek az életükbe – mondta köszöntőjében dr. Zelkó Romána professzor, a Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Karának dékánja. Biztató szavakkal szövegezte a jelenlevőkhöz dr. Flittler András docens, a Pécsi Tudományegyetem fiatal, két évtizedes Gyógyszerésztudományi Karának dékánhelyettese. Dr. Zupkó István docens, a Szegedi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Karának dékánja, aki munkatársainak nagyrabecsülését tolmácsolta, a 70 év során megvalósuló szellemi alkotótevékenységet és értékfelhalmozást hangsúlyozta, ami a teljes magyar kultúra része, annak fennmaradását és továbbvitelét szolgálja. Büszkék vagyunk rá, hogy itt lehetünk az ötödik magyar gyógyszerészképző helyen – mondta dr. Vecsernyés Miklós docens, a Debreceni Tudományegyetem Gyógyszerészeti Karának dékánja.

A következőkben a műsorvezető, Mezősi Adrién ötödik éves gyógyszerészhallgató azt a kisfilmet jelentette be, amelyben a Gyógyszerészeti Kar jelenlegi okta-

tói kérdezték a magyar nyelvű gyógyszerészképzés történetében fontos szerepet betöltött elődeiket.

„Az oktatás célja a legújabb ismeretek átadása a hallgatóknak. Ezen ismeretek forrása a kutatás.” „A felsőoktatás elválaszthatatlan a kutatómunkától.” „Egy tanár legnagyobb öröme, ha egykori tanítványa túlszámolja őt, és többet ér el szakmailag, mint amire neki volt lehetősége”. „Ne félj, diák, kerüld el a félős... tanárokat, és alakítsd ki a saját egyéniséged!” „Nincs más lehetőség, mint foggal és körömmel

farmakognózia (gyógynövényismeret) professzora, dr. Dudutz Gyöngyi, az ipari gyógyszerészet egyetemi tanára, dr. Feszt György, a gyógyszeratan, gyógyszerhatástan professzora, dr. Gáspár Mária egyetemi tanársegéd, kutató, a gyógynövényismeret (farmakognózia) és a gyógyszerészi ügyvitel oktatója, dr. Gyéresi Árpád, a gyógyszerészeti kémia professzora, dr. Kincses Ajtay Mária, a toxikológia egyetemi tanára, dr. Máthé János biokémia-professzor, dr. Péter H. Mária egyetemi adjunktus, a gyógynövényismeret tanára, a gyógyszerésztörténet későbbi elkötelezett kutatója és dr. Tőkés Béla, a fizikai kémia professzora.

Szíve, lelke ünnepel, hogy tagja lehet a 70 év alatt szeretettel felnevelt terebélyes fákból álló „erdőnek” – mondta a végzetek nevében Bartháné Szász Ilona sepsiszentgyörgyi gyógyszerész.

Az ünnepségen emléklapot adtak át a Gyógyszerészeti Kar egykori oktatóinak, majd a Marosvásárhelyi Magyar Diákszövetség tehetséges csoportjának tagjai Küküllő menti táncokkal bizonyították, hogy a szakma mellett a néptánc szeretete is él a hallgatókban.

A rendezvény második napján a kar negyedik oktató nemzedékének jobbára fiatal és középkorú tagjai számoltak be a tanszékek történetéről, az alapító és a munkát kiteljesítő elődökről és a jelenleg folyó oktatói és kutatói tevékenységről, a botanikus és a gyógynövénykertről: Boda Ferenc doktorandusz, tanársegéd, dr. Domokos Erzsébet egyetemi adjunktus, dr. Laczkó-Zöld Eszter egyetemi adjunktus, dr. Dónáth-Nagy Gabriella docens, dékánhelyettes, dr. Székely-Szentmiklósi Blanka egyetemi adjunktus, dr. Nagy Előd docens, rektorhelyettes, dr. Kelemen Hajnal docens, dr. Rédei Emőke adjunktus, dr. Varga Erzsébet adjunktus, dr. Fülöp Ibolya docens, dr. Vancea Szende docens, dr. Szabó Zoltán adjunktus, dr. Finta Hajnal adjunktus. A beszámolóból kiderült, hogy vannak katedrák, ahol már egy magyar oktató sincs, így kényszerűségből más tanszékek képviselői vállalják ezt a munkát is.

Egykori diák- és mai professzor-társának, dr. Gyéresi Árpád egyetemi tanárnak a jubileumi évfordulóra készült kötetét dr. Jung János egyetemi tanár, a Román Orvostudományi Akadémia tagja mutatta be. A *Hét évtized emlékezete* hosszas és fáradságos gyűjtőmunka eredménye, amit a szerző „személyes élményeinek a részletes felelevenítése tesz érdekessé és tel-

jessé” – emelte ki Jung professzor. A 324 oldalas kötet a Gyógyszerészeti Kar történetének dokumentált áttekintése. Az elért szakmai eredmények mellett az adott kor „viharos eseményei”, a sztálini, majd a ceausescu diktatúrák hatása, a kar megszüntetésére tett kísérlet, az oktatók hányatott sorsa, majd az 1990-ben újrindult kar lendületes fejlődése, a tudományos kutatásban elért eredmények, a külföldi intézményekkel létrejött együttműködések története megemlékező, évfordulós írásokban, valamint a szerző személyes élményeiben elevenedik meg. A kötetben olvasható a tanszékalapító tanárok portréja, az évfordulós ünnepségekről szóló beszámolók, a kari asszisztensképzés története, elhunyt tanártársak nekrológja, valamint az utolsó évek kihívásairól, a nemzedékváltásról szóló írások, a különböző alkalmakkor elhangzott köszöntőbeszéd. A gazdag képanyag mellett a kar végzettjeinek 13 oldalas névsora, végül pedig az egyetem volt oktatóinak, diákjainak versei olvashatók – hangzott el Jung János professzor könyvismertetőjében.

Beszédében a szerző az erdélyi magyar nyelvű egyetemi képzés gyökereit hangsúlyozta, és ezen belül a 120 éves gyógyszerészképzését. A MOGYE értéke abban rejlik, hogy a szakmai képzésnél többet nyújtott, hiszen az alapító tanárok és utódai a lelkiüket adták – mondta többek között Gyéresi professzor, és köszönetét fejezte ki az EME Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztályának, amely a könyv kiadását vállalta, a Farmamedia munkatársainak a szép kivitelezésű kötet szerkesztésében nyújtott segítségért, valamint családjának.

Végül a kötetben szereplő versek közül Lackfi Jánosnak a gyógyszerészből festővé lett Csontváry Koszta Tivadarról szóló humoros költeményével, a Patikusdallal a szerző lánya, Gyéresi Júlia, a Művészeti Egyetem tanára derítette mosolyra a közönséget.

Dr. Sipos Emese, a szervezőbizottság elnöke nyitóbeszédében hangzott el Gergely Erzsébet, a kolozsvári Házsongárdi Alapítvány vezetőjének a felhívása, aki a gyógyszerészek támogatását kérte az egyetemalapító Kopp Elemér professzor sírján levő márványtábla megmentéséhez és felállításához a Házsongárdi temető lutheránus parcellájában, ugyanis a neves professzor sírját, amelynek bérletét nem hosszabbították meg, idegeneknek adták el.

A jól szervezett rendezvényt a Gedeon Richter Románia gyógyszervállalat támogatta.

ragaszkodni a jogainkhoz” – hangzottak el többek között a filmben megszólaló oktatók tanácsai. A feltett kérdésekre válaszolva a pályaválasztásról, a felvételi vizsgáról, egyetemi karrierjük kezdetéről és kibontakozásáról, a tanítómesterektől kapott útravalóról, az úttörés és az előrehaladás nehézségeiről vallottak. Ugyanakkor a hivatásként megélt pálya szépségéről, a munkatársak közötti egyetértésről, az elméleti és gyakorlati oktatásban, valamint a tudományos kutatásban elért sikerekről, az elvégzett munka nyújtotta elégtételről, legszebb emlékeikről szövegezték. A tanácsok között szerepelt a szakköri tevékenységben való részvétel fontossága, az empátia, a hivatásként végzett patikai munka, a kitartás, a kisközösség, az anyanyelv szeretete, a magyar oktatásért való küzdelem, ami egyetlen percre sem szabad kialudjon. Felidéztek az egyetem történetének olyan keserű pillanatait is, mint a magyar oktatás elsorvasztására és a gyógyszerészeti kar megszüntetésére tett kísérlet, majd az újraélesztés nehézségei, valamint a kényszerű nyugdíjazás, ami véget vetett az újrakezdést követő eredményes munkának. A filmben megszólalt dr. Blazsek Bodó Ágnes egyetemi adjunktus, a gyógyszerellenőrzés tanára, dr. Csedő Károly, a

Fotó: Nagy Tibor

Közönsszolgálat

Szerkeszti: Szer Pálosy Piroska

A polgári peres eljárásról

A keresetlevél (II.)

Gogolák H. Csongor ügyvéd
office@gogolak.ro

A polgári per beindításának egyik jelentős problémája a bélyegilleték megállapítása és befizetése, valamint a perérték meghatározása. A polgári perrendtartás értelmében a perértéket a felperes kell meghatározni, de ez természetesen nem lehet egy teljesen diszkrécionális jog, amelyet az illető fél saját belátása szerint gyakorol, hiszen akkor mindenki egy minimális vagy komolytalan összeget adna meg. Alapesetben a felperes által megadott perérték alapján a bélyegilletéket ugyancsak a felperes számolja ki és fizeti be, de a gyakorlatban ennek kiszámolását a felek gyakran a bíróságra bízzák, amely, miután ezt megteszi, 10 napos határidőt ad a befizetésre. A perérték reális kell legyen, és tükröznie kell az illető ügylet értékét, a járulékos költségek (pl. büntetőkamát) nélkül. Abban az esetben, ha olyan keresetről van szó, amelyet nem lehet pénzben felértékelni, a bélyegilletékeket szabályozó jogszabály előír bizonyos fix összegeket. Ingatlanra vonatkozó polgári perben az illető ingatlan megadott perértékét annak adózási értéke szerint állapítják meg, tehát a per benyújtásakor mindenképpen csatolni kell egy adóigazolást. Abban az esetben, ha az ingatlan felek által megadott értékét valaki nem ismeri el, vagy aránytalanul kicsinek tartja, a bíróság elrendelhet szakértői véleményt ennek megállapítására, illetve a közjegyzői kamarák által vezetett értékek hivatalból is figyelembe vehetők, eszerint állapítva meg a befizetendő bélyegilletéket.

A bélyegilletékeket szabályozó jogszabály a 2013. évi 80. sürgőségi kormányrendelet, amely tételesen szabályozza a bélyegilletékek kiszámítási módját. Itt kell beszélni arról a tévhitről, hogy minden per a perérték 10%-ával bélyegezendő. A bélyegilleték kiszámítása ennél sokkal árnyaltabb, sávosságos

rozás szerint történik, bizonyos fix és százalékos illetékek kombinációjából. Minél nagyobb a perérték, annál kisebb a százalékos illeték: 7%, 5%, 3%, 2% és 1%, amelyhez mindig hozzáadódik bizonyos állandó összegek. Pl. egy 45.000 lej értékű szerződésen alapuló per bélyegilletéke 1955 lej. Az állammal szembeni perek illetéke fix, 50 lej, illetve az állammal szembeni kártérítési perek a perérték 10%-ával bélyegezendők, amelynek mértéke azonban nem lehet több mint 300 lej. Más keresetek esetében a törvény fix összeget állapít meg bélyegilletékként. Pl. a szabálysértési perek illetéke mindig 20 lej.

Mint mondtuk, abban az esetben, ha a bélyegilletéket a bíróság állapítja meg, azt az ez irányú átirat átvételétől számított 10 napon belül kell befizetni, viszont abban az esetben, ha ennek mértéke a felperes és családjának anyagi helyzetéhez képest aránytalanul megterhelő, akkor ugyancsak a fent hivatkozott törvény szerint állami kedvezmény megadásáért lehet folyamodni az átirat átvételétől számított 5 napon belül.

Ebben az értelemben, ha a kedvezményért folyamodó személy családtagra vetített átlagjövedelme a kereset benyújtását megelőző két hónapban kevesebb volt mint 300 lej, a bélyegilletéket teljes egészében az állam vállalja át. Abban az esetben, ha a jövedelem mértéke 300 és 600 lej között van, a bélyegilleték 50%-át vállalhatja át az állam. Az átvállalt illeték mértéke nem haladhatja meg 10 bruttó minimálbér mértékét. Ugyanakkor a bélyegilletéket nemcsak eltörölni és csökkenteni lehet, hanem fel is lehet osztani részfizetési kötelezettséget megállapítva, illetve el is lehet halasztani annak befizetését. A bélyegilleték felosztását maximum 24 hónapos periódusra lehet jóváhagyni, és nem több mint 12 befizetési részletben. A kedvezmény folyósításáról a bíróság dönt abban az esetben, ha a felperes bizonyítani tudja iratokkal – pl. adó-

hatósági jövedelemigazolás – a fentebb részletezett anyagi helyzet fennállását. Pervesztés esetén viszont ezeket az összegeket a perben elmarasztalt fél fogja megteríteni. Családtagon a törvény a férjet és feleséget, más együtt lakó és gazdálkodó személyeket, kiskorú vagy a 26. évét még be nem töltött, de eltartott személyeket érti. Habár nem tartozik szorosan ehhez a témakörhöz, meg kell jegyezni, hogy a fenti állami támogatást nemcsak a bélyegilletékek tekintetében lehet kérni, hanem más, a per által generált illetékek és költségek kifizetése érdekében is. A perköltségekkel kapcsolatos kedvezményeket akár jogi személyek is igénybe vehetik abban az esetben, ha teljesítik a rájuk vonatkozó törvényes feltételeket.

A bélyegilleték befizetése, valamint az esetleges hiánypótlások után a bíróság a keresetlevelet kiközi a többi félnek – általában az alpereseknek –, akiknek kötelessége legtöbb 25 napon belül válasziratot (intâmpinare) benyújtani ellene. Ebben kötelesek előterjeszteni a keresettel kapcsolatos álláspontjukat, a keresetlevélben leírt tényállásra érdemben és jogilag válaszolni, valamint felhozni saját bizonyítékaikat (probe) és perbeli kifogásaikat (exceptii procesuale) jogvesztés terhe alatt, ami azt jelenti, hogy ha a válasziratban ezeket nem hozták fel, akkor a per alatt már nem élhetnek ezekkel a védelmekkel, hacsak a bíró nem tartja szükségesnek ezek benyújtását, és azok nem késleltetik a per menetét.

Abban az esetben, ha az alpereseknek a felperessel szemben saját követeléseik vannak, viszontkeresetet nyújthatnak be, amelynek alaki és tartalmi követelményei megegyeznek a főkeresetével tárgyalattal. A perbe még saját érdekében vagy valamelyik fél érdekében történő beavatkozással harmadik személy is beléphet, sőt bizonyos esetekben a bíróság léptet be személyeket a perbe. Ugyanakkor a beperelt személy biztosítékul hívhat olyan személyeket, akikkel szemben pervesztés esetén saját maga is igényperrel fordulhatna.

(Folytatjuk)

A Telefonos Szeretetszolgálat és az OK Center Románia szervezésében Ingyenes pénzügyi képzés

November 10-én, szombaton ingyenes pénzügyi képzésre kerül sor, melyre mindenkéltől nehéz anyagi helyzetben levőket várnak. Jelentkezni november 7-éig lehet.

Pénzügyi Fitness címmel november 10-én, szombaton nehéz anyagi helyzetben levőknek tartanak ingyenes képzést, amelyet a Telefonos Szeretetszolgálat az OK Center Romániával közösen szervez. A felnőttképzésen a pénz fogalmát járják körül, hitelek, bankszámlák, bankkártyák, megtakarítások és biztosítások témáját boncolgatják majd. Szeretnének se-

gítséget nyújtani a pénzbeosztással küzdőknek a banki hitel észszerű kezelésében és különféle mai pénzügyi kérdésekben.

Jelentkezési határidő: 2018. november 7., szerda. A helyek száma korlátozott, a bejelentkezés sorrendjében fogadják az érdeklődőket, valamint kérdéseiket a 0720-565-656-os telefonszámon. Amennyiben részt szeretnének venni azon a hétvégén Marosvásárhelyen, a Telefonos Szeretetszolgálat székelyföldön várják jelentkezésüket – áll a szerkesztőségünkhöz Sajo Norbert által eljuttatott közleményben. (sz.p.p.)

TÁMOGASD havi **10** lejjel a **TELEFONOS SZERETETSZOLGÁLAT**-ot

Megajánlásaidat várjuk:

- RO56 BTRL RONC RT02 2703 8401 (RON)
- e-mail: office@telsz.ro
- telefon: 0753 56 56 56 – 24/7

A tarlótüz veszélyei

A balesetek megelőzése érdekében a Maros Megyei Rendőr-felügyelőség emlékezteti a mezőgazdasági területek tulajdonosait, hogy engedély nélkül tilos tarlót égetni, mivel a közút melletti tarlóégetésből származó füst is lehet baleseti tényező.

A balesetek megelőzése érdekében a Maros Megyei Rendőr-felügyelőség felhívja a mezőgazdasági területek tulajdonosainak figyelmét arra, hogy engedély nélkül tilos tarlótüzet gyújtani, és előzetesen tájékoztatni kell a környezetvédelmi hivatalt, a polgármesteri hivatalt, valamint a vészhelyzeti felügyelőséget a hasonló szándékról. A száraz növényzet szakszerűtlen égetése ugyanis anyagi és emberáldozatok-

kal járó komoly balesetek okozója lehet.

A rendőrségi közlemény szerint a tűz és/vagy füst miatt bekövetkezett anyagi és emberáldozatok elkerülése érdekében az alábbi tanácsokat érdemes megfogadni:

– Növényzetet égetni csak a törvényes előírások betartásával engedélyeztet.

– Amikor veszélyesnek bizonyuló tüzet észlelnek, azonnal tárcsázzák a 112-es egységes hívószámot.

– Amennyiben országút mentén égetik a növényzetet, a járművezetők ne hajtsanak bele a sűrű füstföggönybe, mivel balesetveszélyes.

– Hasonló esetekben húzzanak le az út mellé és kapcsolják fel a vészvillogókat. (sz.p.)

Internetes navigálás és veszélyforrásai

A kiberbiztonság hónapja

Október a kiberbiztonság európai hónapja is egyben, de ettől függetlenül egész évben érdemes elővigyázatosságnak lenni. A Maros megyei rendőrség szakosztálya az alapvető biztonsági intézkedésekre figyelmet a világhálón való navigálás és a bűnözésmegelőzés érdekében.

A rendőrség bűnözésmegelőző osztálya és a szervezett bűnözés szakosztályának közleménye szerint az egyik leghatékonyabb megelőzés az esetleges áldozatok felvilágosítása. A digitális technológia révén időt lehet megspórolni és hatalmas mennyiségű információhoz lehet hozzáférni. Azonban a jóhiszemű felhasználók mellett a bűnözők számára is számtalan lehetőség adódik, ezért egyre több az internetes csalás és szélhámososság. Lopott digitális személyazonossággal idegenek nevében és idegenek számlájára lehet online vásárolni vagy tárgyakhoz árveréseken hozzájutni. Nemcsak nagyvállalatok szenvedhetnek gazdasági károkat,

hanem egyre gyakrabban olyan magánszemélyek is a csalók áldozatává esnek, akik adataikkal túl könnyelműen bálnak a világhálón.

Pszichológiai manipuláció

Az egyre gyakoribbá váló pszichológiai manipuláció során egy jogosulatlan felhasználó bizalmas adatokat szerez meg, vagy a másik személy megtévesztő viselkedése miatt lehetőséget biztosít az általa használt rendszerbe való belépésre. Akik hasonló módszerrel próbálnak információkhoz jutni, általában az emberi interakciókra támaszkodnak, hogy más emberek átverésével feltörjék az alapvédelemmel ellátott rendszereket.

A leggyakoribb online átverések között ezúttal az alábbiakat említik:

– **Üzenet a főnöktől.** A kifizetésekre felhatalmazott alkalmazottak kaphatnak olyan üzenetet, amelyben bizonyos pénzösszeg átutalására vagy hamis számla kifizetésére szólítja fel a menedzser nevében a csaló az alkalmazottat.

– **Számlás csalás.** A céget azzal keresi meg egy magánszemély,

hogy ő egy beszállító vagy szolgáltató képviselője. A kifizetésekkel megbízott alkalmazottak attól kezdődően hamis számlákat fizetnek ki, a csalók bankszámláira utalva a pénzösszegeket.

– **Adathalászat** során látszólag megbízható partnerként e-mailben vagy honlapon próbálnak bizalmas információhoz jutni. A megszerzeni kívánt információk a legkülönbözőbbek lehetnek: felhasználónév, jelszó, hitelkártyaszám, bankszámla adatok stb. Az üzenet arra kéri a felhasználót, hogy az jelentkezzen be valamilyen ismert pénzforgalmi vállalkozás (PayPal, eBay stb.) honlapjához hasonló honlapon, ami a manipulátor által üzemeltetett oldalon, itt a feltett kérdések lehetőséget adnak fontos információk megszerzésére. Valójában komoly szervezettek, bankok soha nem kérnek bizalmas adatokat elektronikus levélben.

– **A romantikus szélhámosok** igaz szerelem ígéretével főleg társkeresők oldalán szedik áldozataikat. Hamis e-mail-címeket és profilt

Fotó: Szer Pálosy Piroska

használnak, a céljuk a bizalom elnyerése, azt követően pedig az áldozat kiharosítása.

– **A befektetési és webáruházi szélhámosok** gyors meggazdagodást vagy rendkívül kedvezményes ajánlatokat ismertetnek online.

A kellemetlen események elkerülése érdekében a Maros Megyei Rendőr-felügyelőség szakosztálya hasznos tanácsokkal is ellátja az internet-felhasználókat.

Óvatosan kell bánni a személyes adatokkal a közösségi oldalakon is. Csak ismerős személyek barátságát ajánlott elfogadni, vagy előzőleg megtekinteni a barátságkérő profil-

ját. A kényelmetlenkedő látogatók blokkolhatók és eltávolíthatók a saját közösségi oldalról.

Nem ajánlott ismeretlen vagy kalózprogramokat letölteni, mert tönkreteszhetik a számítógépes rendszert. Az e-mailben ismeretlen személyektől kapott csatolmányokat, fotókat vagy programokat nem ajánlott megnyitni, és ha bármilyen gyanú áll fenn, azonnal törölni kell őket, mert olyan vírus vagy programot tartalmazhatnak, amelyek a személyes adatokat leolvassák. Bármilyen gyanú esetén számítógépes szakemberhez kell fordulni. (pálosy)

Egyetlen triplával nyert a női kosárlabdacsapat

Szabadnapos volt a hétvégi fordulóban a Marosvásárhelyi CSM női kosárlabdacsapata, azonban hétfőn bepótolta az 1. forduló elhalasztott Alexandria elleni mérkőzést. Eredetileg a meccset Marosvásárhelyen kellett volna lejátszani, de mivel a hét végén Alexandria hazai pályán lépett pályára, a CSM pedig szerdán Konstanca játszik, kézenfekvő volt a pályaválasztói jog cseréje.

Bálint Zsombor

A fiatal alexandriai csapat ellen végül döntőnek bizonyult a marosvásárhelyiek palánk alatti fölénye. Ezt két adat is igazolja: a lepatanózást magasan a VSK nyerte (59-

39), illetve a legtöbb pontot a beállós Mészáros Kata szerezte a marosvásárhelyi csapatnak. Ilyen körülmények között a sikert úgy is meg tudták szerezni, hogy katasztrófálisan, 1/10-es mutatóval dobtak távolról, a házigazdák hat hárompontosához viszonyítva. A CSM a harmadik negyedben biztosította be a győzelmét, így az utolsó tíz percben a teljes keretnek lehetősége nyílt a játékra.

Mint említettük, szerdán a B értékcsoportban újabb forduló rendeznek, ekkor a CSM a eddig hibátlan Konstancai Phoenix otthonába látogat, talán a bajnokság legnehezebb mérkőzésére. Szombaton pedig újra hazai pályán játszik Ionel Brustur csapata, 18 órától a Bukaresti Agronomiát fogadják.

Jegyzőkönyv

Női kosárlabda Nemzeti Liga, B értékcsoport, 1. forduló: CSM Alexandria – Marosvásárhelyi CSM 49:57 (12-20, 12-9, 9-18, 16-10)

Alexandria, sportcsarnok, 150 néző. Vezette: Andrei Bădilă (Bukarest), Michael Nicoraă (Bukarest), Mihail Sasha Faezi (Bukarest). Ellenőr: Luca Badea (Temesvár).

Alexandria: Mihai 17 pont (3), Mazilu 15 (2), Crăciunescu 7 (1), Bota 4, Lungu 2, Fiereşteanu 2, Cucu 2, Măgureanu, Botoroceanu, Mărgărit, Horlea, Biet.

Marosvásárhely: Mészáros 24, Radu 12, Robinson 6, Nagy-Voica 5 (1), Plaviţu 3, Maxim 2, Badi 2, Bobar 2, Feiseş 1, Bokor.

Eredményjelző

A női kosárlabda Nemzeti Ligában a következő eredmények születtek:

* A értékcsoport, 4. forduló: CSM Târgovişte – Szatmárnémeti CSM 57:60, Brassói Barcaság – Aradi ICIM 87:76, Kolozsvári U – Sepsiszentgyörgyi Seps SIC 65:97.

* B értékcsoport, 5. forduló: Konstancai Phoenix – Bukaresti Agronomia 73:55, Bukaresti Rapid – Kézdivásárhelyi SE 59:49, CSM Alexandria – Nagyvárad CSM 62:77. A Marosvásárhelyi CSM állt.

Menesztették a Real Madrid edzőjét

A Barcelonától elszenvedett megalázó, 5-1-es vereség után a Real Madrid hivatalos közleményben tudatta, hogy megvált Julen Lopeteguitól. A helyét ideiglenesen a tartalékcsoport edzője, a klub korábbi játékosa, Santiago Solari veszi át.

Lopeteguit – aki 2016-tól idén nyárig a spanyol válogatotat irányította – viharos körülmények között, három nappal az oroszországi világbajnokság kezdete előtt nevezték ki a Realnál, amelynek mindössze 138 napot és 14 mérkőzést élt meg. A mérlege hat győzelem, két döntetlen, hat vereség, 21 rúgott és 20 kapott gól volt.

Az Opta szerint 1929 óta Lopetegui a Real történetének második legkevesebb meccset megélt edzője José Antonio Camacho után, aki 2004-ben hat bajnokot irányított a csapatot.

A Real nem tartott sajtótájékoztatót, hogy megmagyarázza a döntést, csak egy közleményt adott ki, amelyben azt írja, hogy az eddigi eredmény sor méltatlan a klubhoz,

A Barcelona elleni mérkőzésen dirigálhatta utoljára a királyi klubot Julen Lopetegui

lévén, hogy nyolc Aranycsillagra jelölt játékos van a keretben. A vezetőség változatlanul hisz benne, hogy még elérhetők azok a célok, amelyeket a szezon előtt megfogalmaztak.

Lopetegui helyét ideiglenesen a Real Madrid Castilla tréneré, Santiago Solari veszi át, aki az első hírek szerint négy mérkőzésen (Melilla, Valladolid, Pízen, Celta Vigo) irányítja a csapatot, az új,

végleges és egyelőre meg nem nevezett edző a legközelebbi válogatott szünet után ül le a kispadra. Eddig arról volt szó, hogy Antonio Conte lesz az, de őt állítólag nem látnák szívesen a játékosok.

A spanyol szövetség szabályai szerint az ideiglenes tréner két hétig végezheti a munkáját, utána a csapatoknak ki kell jelölniük egy végleges edzőt, vagy az ideiglenes-sel kell szerződést kötniük.

RÖVIDEN

* Harmadik meccset is megnyerte Porecban a magyar futsalválogatott. Az alakulat hétfőn 5-3-ra legyőzte Szlovéniát. Szombaton Bosznia-Hercegovinát 5-3-ra, vasárnap Görögországot 1-0-ra múlta felül az együttes a horvát tengerparti városban, ahol tegnap, lapzártá után Kuvait válogatottjával találkozott.

* Románia terembaladarúgó-válogatottja 3-0-ra kikapott Spanyolországtól a Székelyudvarhelyen rendezett felkészülési mérkőzésen, hétfőn. A két csapat tegnap este, lapzártá után újra összemérte erejét.

* Tegnap elkezdődött a labdarúgó-Románia-kupa nyolcaddöntőjének a mérkőzősorozata. A lapzártánk után befejeződött mérkőzéseken Nagyszeben Volun-

tari-ral, Turnu Măgurele Craiovéval, Jászvásár a Konstancai Viitorullal találkozott. Egy meccset játszanak, a győztes bejut a negyeddöntőbe. A mai műsor: Mioveni – Sepsi OSK (16.30 óra), Kolozsvári U – Astra (19.00), Medgyes – Kolozsvári CFR (21.45); holnap: Csikszereda – Bukaresti Dinamo (19.00), Călăraşi – Bukaresti FCSB (21.45). Valamennyi mérkőzést élőben közvetíti a DigiSport 1, a Telekom Sport 1 és a Look Sport/Plus.

* Megvált a Fenerbahce holland edzőjétől: Philip Cocu a gyenge eredmények miatt kellett távozzon, a vasárnap hazai pályán, az Ankaragucutól elszenvedett 3-1-es vereséget követően. A török klub története egyik leggyengébb idényét „futja”, tíz forduló után mindössze 9 ponttal a 15. helyen áll.

Emberhátrányban nyerte meg a CFR a magyaros rangadót

Idegenben, a Sepsi OSK vendégeként 2-1-es győzelmet aratott a Kolozsvári CFR labdarúgócsapata a labdarúgó 1. liga alapszakaszának első felét lezáró bajnokin.

Szinte teljes telt ház, mintegy 4500 néző látta Sepsiszentgyörgyön a román élvonal erdélyi rangadóját, csupán a vendégszurkolók számára fenntartott szektorban maradtak üres helyek, mivel kolozsvári részről csak mintegy harminc CFR-szurkoló érkezett. A magyarországi játékosok mindkét oldalon a tartalékok között foglaltak helyet, és végül sem Prosser (Sepsi), sem Lang (CFR) nem lépett pályára, jelentette az NSO.

Az első féldőben az 1. liga két legjobb védelme közül a vendégek tudta jobban érvényesíteni akarátát, a kolozsváriak a szélek lezárásával és a játék tördelésével is lehetlenné tették a Sepsi kontrafutballját. A CFR letámadása és pontrúgásai már jobban működtek, a vezetést is egy szöglet nyomán szerezte meg a címvédő: Deac beadását a hazai Drăghici saját kapuja felé fejelte, Omrani pedig a kapu torkából, nyújtott lábbal a hálóba tolta a labdát (0-1).

A francia-algériai csatár következő két lövését már fogta Niczuly, a Sepsi kapusa, akit Ţucudean kiugrásánál viszont csak a pontatlan lövés mentett meg az újabb góltól. A hazai támadások ezúttal is Tandia-ára épültek, ő azonban nem bírt Arlauskisszal: a litván kapus előbb a tizenhatos sarkáról a hosszú alsóra küldött labdát tolta szögletre, majd a féldő utolsó percében egy 17 méteres szabadrúgásból a lécz alá érkező lövést is háritotta.

Szünet után az addig is kemény meccs még tovább durvult, az addig is sokszor megfélemlítésre játszó

Fotó: a Sepsi OSK közösségi oldala

CFR ennek meg is itta a levét: a 64. percben a Tandiat szájba rúgó középpályás, Maleş kiérdemelte a piros lapot. Emberhátrányban az addig is kivárára játszó CFR teljesen feladta támadási szándékait, a hazaiak támadásaiból viszont hiányoztak a váratlan húzások. Tandia ugyan próbálkozott jobbról és balról is, de nem talált kaput, végül Vinicius segítségével kellett az egyenlítéshez: a vendégek védője röviden fejtelt ki egy beadást, a cserként beállt Ştefan elé, aki balról, kapásból a rövid sarokba lőtt, ki-

használva, hogy a brazil bekk takarásában Arlauskis semmit sem látott (1-1). Hét perccel később Szimonovszki lábán volt a meccslabda, de 16 méterről eladott bombáját védte Arlauskis. Az első helyét veszve látó CFR pedig az utolsó percben ismét eljutott a hazai kapu elé, ahol Mureşant derekától fogva rántotta le Vasvari, a büntetőt pedig Deac a bal alsóba lőtte (1-2).

Sikerével a CFR az alapszakasz felénél kétpontos előnnyel vezet a táblázatot, a Sepsi pedig a hetedik helyről várja a visszavágókat.

Folytatódott a Dinamo mélyrepülése

Újabb nyeretlen meccset könyvelt el a Bukaresti Dinamo. A fővárosi együttes hétfőn 0-0-ra játszott Chianján a Concordiával, a labdarúgó 1. liga 13. fordulójában, és Mircea Rednic edző szerint még örülhetnek is, hogy nem kaptak gólt. A nemrégiben érkezett szakvezető kijelentette, a hét végéig öt játékost igazolnak le a csapathoz, velük remélhetően felsőházi helyre kerülnek az alapszakasz végére.

Ugyancsak a 13. fordulóban játszották, vasárnap: Dunărea Călăraşi – Medgyesi Gaz Metan 0-0.

Jegyzőkönyv

Labdarúgó 1. liga, 13. forduló: Sepsi OSK – Kolozsvári CFR 1-2 (0-1)

Sepsiszentgyörgy, városi stadion, vezette: Andrei Chivulete.

Gólszerzők: Drăghici (80.), illetve Omrani (14.), Deac (90+1 – büntetőből).

Sárga lap: Drăghici (30.), Karnitskiy (52.), Ţucudean (59.), Hamed (82.), Vasvari (89.), illetve Omrani (22.), Deac (90+2).

Kiállítva: Maleş (65.).

Sepsi: Niczuly – Gabriel Moura, Viera, Jovanovic, Sato – Karnitskiy (56. Szimonovszki), Velev – Mensah, Vasvari, Drăghici (55. Y. Hamed) – Tandia.

CFR: Arlauskis – Manea, Mureşan, Vinicius, Camora – Bordeianu, Maleş, Djokovic – Omrani (84. Păun), Ţucudean, Deac (90+3. J. Baptista).

Ranglista

1. CFR	13	7	5	1	16-9	26
2. FCSB	13	7	3	3	27-14	24
3. Craiova	13	6	4	3	23-11	22
4. Viitorul	13	7	1	5	16-15	22
5. Medgyes	13	6	3	4	15-17	21
6. Astra	13	5	5	3	16-11	20
7. Sepsi	13	5	4	4	15-11	19
8. Călăraşi	13	3	7	3	12-13	16
9. Botoşani	13	3	6	4	17-17	15
10. Chiajna	13	4	3	6	10-19	15
11. Jászvásár	13	4	2	7	11-19	14
12. Dinamo	13	3	4	6	13-20	13
13. Nagyszeben	13	3	2	8	11-16	11
14. Voluntari	13	1	5	7	14-24	8

Eredményjelző

* 2. liga, 14. forduló (vasárnapi és hétfői eredmények): Chindia Târgovişte – Sportul Snagov 4-1, Petrolul Ploieşti – Konstancai SSC Farul 2-1. Az élcsoport: 1. Târgovişte 32 pont, 2. Clinceni 30, 3. Snagov 30.

* NB I, 12. forduló (vasárnapi eredmény): Kisvárdai Master Good FC – MOL Vidi FC 2-2. Az élcsoport: 1. Ferencváros 27 pont, 2. Honvéd 23, 3. MTK 21.

* NB II, 14. forduló: Kaposvári Rákóczi – Budafoki MTE 2-1, Békéscsaba 1912 Előre – Balmaz Kamilla Gyógyfürdő 2-1, WKW ETO FC Győr – Vác FC 2-2, Aqvital FC Csákvár – Dorogi FC 2-0, BFC Siófok – Soroksár SC 0-0, Vasas FC – Gyirmót FC Győr 0-4, Nyíregyháza Spartacus FC – Duna Aszfalt Tiszakécske 3-3, BSS Monor – Kazincbarcika 1-2, Ceglédi VSE – Budaörs 2-0, Zalaegerszeg – Credobus Mosonmagyaróvár 2-1. Az élcsoport: 1. Gyirmót FC 30 pont, 2. Zalaegerszeg 29, 3. Békéscsaba 27.

Mindenszentek ünnepe és halottak napja

November 1-je mindenszentek ünnepe, november 2-a a halottak napja a keresztény világban.

Mindenszentek (latinul: festum omnium sanctorum) a katolikus egyházban az összes üdvözült lélek emléknapja, a protestánsok az elhunytakról emlékeznek meg ilyenkor. A halottak napja fokozatosan vált egyházi ünnepből az elhunytakról való megemlékezésé.

A 4. században mindenszentek ünnepét a pünkösöd utáni első vasárnap ülték meg, az ortodox keresztény egyház ma is ekkor tartja. A nyugati egyház liturgiájába IV. Bonifác pápa alatt került be, aki a pogány istenek tiszteletére épült római Pantheon 609. május 13-án Mária és az összes vértanúk tiszteletére szentelte fel. III. Gergely pápa (731-741) kiszélesítette a megünnepeleendő körét, „a Szent Szűznek, minden apostolnak, vértanúnak, hittvallónak és a földkerekségen elhunyt minden tökéletes, igaz embernek” emléknapjává tette mindenszentek ünnepét. November 1-jére IV. Gergely pápa (827-844) döntése értelmében került az ünnep. (A mindenszenteket megelőző naphoz kapcsolódik halloween, a kóbor lelkek kelta ünnepe – az All Hallows' Eve kifejezésből származó elnevezés magyarul annyit tesz: mindenszentek előestéje.)

Általános szokás, hogy mindenszentek napján rendbe teszik, virággal díszítik a sírokat, amelyeken gyertyát gyújtanak a halottak üdvé-

ért. A gyertya fénye az örök világságot jelképezi, a katolikus egyház szertartása szerint a „temetők nagy keresztjénél” ma is elimádkozzák mindenszentek litániáját, és megáldják az új síremlékeket.

A magyar nép körében ezen a napon harangoztattak a család halottaiért, máshol ételt ajándékoztak a szegényeknek. Sokan úgy tartották, hogy a halottak ezen az éjszakán kikelnek a sírból, ezért a családi lakomán nekik is terítettek, és minden helyiségben lámpát gyújtottak, hogy eligazodjanak a házban. Egyes falvakban ezen a napon választották meg a bírót, fogadták fel a cselédeket.

Mindenszentek Magyarországon 2000-ben – fél évszázad után – lett ismét munkaszüneti nap. Az ünnep a katolikusok számára 2013-tól nem tanácsolt, hanem kötelező ünnep, azaz a hívőknek kötelező a szentmisen való részvétel.

A november 2-i halottak napja jóval későbbi eredetű: Szent Odilo clunyi apát 998-ban vezette be emléknapként a clunyi bencés apátság alá tartozó bencésházakban. Hamarosan a renden kívül is megülték, és a 14. század elejétől a katolikus egyház egésze átvette.

A megemlékezés a halottakról, elhunyt szeretteinkről, az értük való közbenjárás purgatórium (tisztítóhely) katolikus hittételén alapul. Azoknak, akik Isten kegyelmében hunytak el, de törlesztendő bűn- és büntetéstéher van még lelkükön,

Isten színe előtt meg kell tisztulniuk. Lelkileg nagy vigasztalás a hátramaradott hűveknek, hogy imával, vezekléssel, szentmisével tehetnek valamit meghalt szeretteikért.

E napon gyertyákat, mécseseket

gyújtanak az elhunyt szerettek emlékére. A szokáshoz kapcsolódó népi hiedelem szerint ennek az a célja, hogy a „véletlenül kiszabadult lelkek” visszatérjenek sírjukba, ne kísértsenek, ne nyugtalanítsák az élőket. A sírokat is azért kell meg-
szépíteni ilyenkor, hogy a halottak

szívesen maradjanak lakhelyükben. A bukovinai magyarok – ahogy más kultúrákban is szokásos – még enivalót is vittek ilyenkor a temetőbe. Az eredetileg az örök életéről szóló „reményünnepe” a mediterrán népek ma is fiesztával ünneplik. (MTI)

Fotó: Vajda György

A Maastrichti Szerződés 25 éve lépett hatályba

Huszonöt éve, 1993. november 1-jén lépett hatályba az Európai Unió létrehozó Maastrichti Szerződés.

Hat nyugat-európai állam – Belgium, Franciaország, Hollandia, Luxemburg, a Német Szövetségi Köztársaság és Olaszország – 1957-ben írt alá szerződést az Európai Gazdasági Közösség (EGK), valamint az atomenergiai együttműködésről szóló Európai Atomenergia Közösség (Euratom) létrehozásáról. A következő évben életbe lépett a Római Szerződés fő célként vámu-
nió és közös piac létesítését tűzte ki, s létrehozta a közösség legfontosabb intézményeit. 1967-től az EGK, a Montánunió és az Euratom intézményeinek egyesítése után az Európai Közösségek nevet használták, az időközben 12 tagúra bővült EK alapszerződését először 1987-ben módosították. Az akkor elfogadott Egységes Európai Okmány az egységes piac bevezetéséről döntött, véglegesítette a külpolitikai

egyeztetések addig kialakult kormányközi mechanizmusát.

Az integráció további lépése a közösség politikai fogalomként való megteremtése volt. Az Európai Közösségek 12 országának állam- és kormányfői 1991. december 11-én a belga-holland-német határ közvetlen közelében fekvő, hollandiai Maastrichtban állapodtak meg az EK helyébe lépő szervezet alapszerződésében s a később megvalósítandó gazdasági és pénzügyi unióban. A Maastrichti Szerződést (hivatalos nevén a Szerződés az Európai Unióról) 1992. február 7-én írták alá az Európai Közösségek külügy- és pénzügyminiszterei. A szerződés 1993. november 1-jei életbe lépésével létrejött a jogi személyiséggel nem rendelkező, hárompilléres Európai Unió. Az első pillér a korábbi Európai Gazdasági Közösséget (immár Európai Közösséget) létrehozó szerződés, kibővülve a Gazdasági és Monetáris Unió létrehozásával. A második a kormányközi alapon szerveződő

közös kül- és biztonságpolitika (célja a többi közt az EU biztonságának megerősítése, a demokrácia és a jogállamiság erősítése, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok biztosítása). A harmadik pillér a szintén kormányközi bel- és igazságügyi együttműködés, köztük a közös menekültügyi és bevándorlási politika, a kábítószeres, a nemzetközi csalás és a terrorizmus elleni harc. A három pillért a 2007 végén aláírt és 2009 végén hatályba lépett Lisszaboni Szerződés olvastotta egybe, Dánia és Nagy-Britannia kimaradási jogot kért és kapott az együttműködés bizonyos területein.

Az Európai Unióval együtt számos új intézmény jött létre, mint az európai ombudsman, az Európai Rendőrségi Hivatal (Europol), a Régiók Bizottsága, az Európai Központi Bank. Az EU legfontosabb szerveinek szintjére emelték az Európai Számvevőszéket, s több intézmény, mint például az Európai Bizottság új nevet, a Bíróság új ha-

táskört kapott. A szerződés biztosította a közösségi szinten egyeztetett tevékenységet a jogalkotás és igazságszolgáltatás egyes területein, a közösségi jogot érintő kérdésekben bevezette az Európai Unió Tanácsa és az Európai Parlament együttes döntését. Létrehozta az uniós (állam)polgárság fogalmát, s célul tűzte ki a személyek – és nem csak a munkaerő – szabad áramlását. Létrejött a kohéziós alapok, s további területekre – köztük az oktatás, kultúra, iparpolitika, fogyasztóvédelem, környezetvédelem – terjesztette ki a közösségi felépést. A tagállamok úgy döntöttek, hogy közös pénzt vezetnek be, monetáris uniót hoznak létre, s meghatározták a konvergencia kritériumait, azt, hogy milyen feltételekkel lehetnek a tagállamok a közös valuta részesei. Ezek az árstabilitás, a kamatlábak konvergenciája, a költségvetési feyelem és a valutastabilitás. A közös fizetési eszközt, az eurót 1999. január 1-jén 11 tagállam vezette be, az euró 2002 óta a készpénzforgalomban is átvette az addigi nemzeti valuták szerepét, az eurózónának jelenleg 19 tagja van.

A Maastrichtban aláírt megállapodás által hivatalosan is intézményesült az Európai Tanács, nőtt az Európai Parlament szerepe, szélesedett a Tanácsban a minősített többségi szavazási eljárás alkalmazási köre, a közösségi döntéshozatalba beemelték a szubszidiaritás elvét, azaz, hogy a döntések lehetőleg az érintettekhez legközelebb eső szinten szülessenek. Maastricht teremtette meg a keretet az integráció további fejlődéséhez, ami az újabb bővítéseket és az intézményes átalakításokat is magában foglalta. Amíg az öt évvel későbbi, 1997-es Amszterdami Szerződés elsősorban a még szorosabb integrációról döntött, a Nizzai Szerződés 2001-ben kiemelten az EU bővítéséhez szükséges intézményi reformokkal foglalkozott, a 2007 végén aláírt és 2009 végén hatályba lépett Lisszaboni Szerződés pedig az akkor 27 – Horvátország 2013. évi csatlakozásával immár 28, de Nagy-Britannia távozását követően 27 – tagú EU működési kereteit reformálta meg és az uniót önálló jogi személyiséggel ruházta fel. A Brexitet ez a szerződés tette lehetővé, mert először mondta ki, hogy a tagállamok kiléphetnek az unióból. (MTI)

A szerződés aláírásakor készült csoportkép

Fotó: www.kas.de

Nyárádremete polgármesteri hivatala versenyvizsgát hirdet egy gépkocsiveetői állás betöltésére.

Követelmények: középfokú végzettség (liceum), B, C, D, E kategóriájú hajtási jogosítvány, büntetlen előéletű igazolás, orvosi igazolás. Előnyt jelent: szállítási koordinátori igazolvány, valamint szakmai tapasztalat a nehézgépek kezelésében (traktor, kotrógép, útgalyu stb).

Az írásbeli versenyvizsga 2018. november 20-án 10 órakor, a szóbeli versenyvizsga 13 órakor lesz a hivatal székhelyén.

A versenyvizsgához szükséges iratokat 2018. november 9-én 13 óráig lehet benyújtani.

Az iratcsomónak tartalmaznia kell: kérvény, önéletrajz, a személyi igazolvány másolata, a végzettséget bizonyító oklevél másolata, a hajtási jogosítvány másolata, orvosi igazolás (pszichológiai vizsga is), valamint a büntetlen előéletű igazoló igazolás (cazier judiciar).

További információkkal a 0265/347-112-es telefonszámon szolgálunk.

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

EGYESÜLETEK ALAPÍTÁSÁT, MÓDOSÍTÁSÁT vállaljuk. Teljes körű jogi ügyintézés. Tel. 0729-567-876. (20658-I)

A PETRY CÉG folyamatosan bővülő és fejlődő marosvásárhelyi csapatába alkalmaz: két BOLTÍ ELADÓT, egy SOFÓRT, két RAKODÓ-MUNKÁS KOLLÉGÁT (férfiak jelentkezését várjuk), két SEGÉDMUNKÁST, két MÉSZÁROST. Ha stabil munkahelyre vágyik és szeretne fejlődni a szakmájában, jelentkezzen csapatunkba! Várjuk önéletrajzát a cv@petry.ro e-mail-címre vagy személyesen a Barajului utcában levő vágóhídon. Érdeklődni a 0733-990-055-ös telefonszámon lehet. (62861-I)

A TIMKO PÉKSÉG ELÁRUSÍTÓKAT alkalmaz. Szakmai tapasztalat nem szükséges. Szívesen betanítunk bárkit, aki csapatunk tagjává szeretne válni. Fizetés 1800 lej kézbe. Alkalmazunk SZAKKÉPZETT PÉKEKET 2400 lejes fizetéssel. Tel. 0756-128-313. (62841-I)

A TIMKO PÉKSÉG ELÁRUSÍTÓKAT alkalmaz részmunkaidőben is. A fizetés: hétfőtől péntekig havi 1400 lej kézbe, csak szombaton (6 órától 20 óráig) 150 lej/nap. Tel. 0756-128-313. (62891-I)

A PC HOUSE MUNKATÁRSÁKAT alkalmaz. Ha érdekel a számítástechnika, és szeretnél a tesztelő csapatunk tagja lenni, jelentkez most! Az átlagosnál jobb kereseti lehetőség! Az önéletrajzokat kérjük e-mailben a jobs@multiplan.ro címre elküldeni vagy személyesen a cég székhelyére, a Maros utca 17. szám alá benyújtani. Érdeklődni a 0265/313-888-as telefonszámon. (62855-I)

A PC HOUSE RAKTÁRI DOLGOZÓT alkalmaz áru előkészítésére és csomagolására. Az átlagosnál jobb kereseti lehetőség! Az önéletrajzokat kérjük e-mailben a jobs@multiplan.ro címre elküldeni vagy személyesen a cég székhelyére, a Maros utca 17. szám alá benyújtani. Érdeklődni a 0265/313-888-as telefonszámon. (62855-I)

Az AN FEED CÉG ELADÓT és RAKODÓMUNKÁST keres a geszvári szaküzletébe. Érdeklődni a 0725-578-030-as telefonszámon. (sz.-I)

INOXSZERKEZETEKET GYÁRTÓ CÉG alkalmaz ARGONHEGESZTŐT. Tel. 0754-939-499. (11060)

ALKALMAZUNK SZITANYOMAT-KÉSZÍTŐT. Az állás leírása: feldolgozza a vizuális információkat számítógépen, a képet pedig kinyomtatja papírra, műanyagra vagy textilanyagra; sablonok készítése; a nyomtatás előkészítése és lebonyolítása; a nyomtatott anyagok tárolása, csomagolása és előkészítése szállításra; információk támogatást nyújt az ügyfeleknek és az értékesítési osztálynak; a rendelések követe. Követelmények: legalább egy év szakmai tapasztalat, számítógép-kezelési ismeret (Corel Draw előnyt jelent), középfokú végzettség, felelősségteljes, rendszerető, a részletekre is figyelő, kreatív, tanulni és a szakmában fejlődni akaró személy. Várjuk önéletrajzukat a cég honlapjának álláshirdető oldalára: <https://www.renania.ro/cariere/>, vagy a cég székhelyén – Marosvásárhely, Bodonai (Budiului) utca 68. szám. Tel. 0265/264-656. (sz.-I)

VARRODA alkalmaz SZABÓMESTERSEGÉDET és GÉPÉSZT. Tel. 0742-298-872. (20663-I)

„Nem múlnak ők el, kik szívünkben élnek,
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csöndesen még, ...

Szemünkben tükrözik tekintetük még
S a boldog órák drága, tiszta üdvét
Fölsza lelkünk, mint virág a napfényt
És élnek ők tovább, szűz gondolatként.”
(Juhász Gyula: Consolatio)

Fájdalommal tudatjuk, hogy 2018. október 29-én, méltósággal viselt súlyos betegség után, életének 63. évében elhunyt
BESSENYEI ISTVÁN
színész, rendező,
a Szatmárnémeti Harag György Társulat örökös tagja,
volt igazgatója.

Temetése november 1-jén 14 órától lesz Szatmárnémetiben, a református temetőben.

Nyugodjon békében!

A Gedő család. (11146-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy drága jó édesanyánk, özv. **BOGDÁN ISTVÁNNÉ szül. BIRÓ ROZÁLIA** a szeretett anyós, nagymama, dédmama, rokon és jó szomszéd, 2018. október 29-én, életének 94. évében csöndesen megpihent.

Temetése november 2-án, pénteken 13 órakor lesz a marosvásárhelyi római katolikus temetőben.

Búcsúznak szerettei: lánya, Wollmann Mária és családja, lánya, Dódi és családja: gyermekei, Károly, Izabella, Attila, menyei: Zsuzsa és Réka, veje, Józsika, unokái: Emese, Noémi, Kincső és Szendike. (11144-I)

ADÁSVÉTEL

MAROSVÁSÁRHELYEN, a Kárpátok sétányon levő 9 emeletes tömbház 7. emeletén másfél szobás, 34 m²-es garzon eladó. Ára 38.000 euró. Tel. 0745-330-565, 0755-911-482. (10931-I)

ELADÓ 3 szobás tömbházlakás garzással a Rozmarinului utcában. Tel. 0742-802-545. (11140-I)

KEMÉNY tűzifa eladó. Tel. 0742-866-258. (10762-I)

ELADÓ tűzifa. Tel. 0752-576-831. (10942)

VESEK 100-110 kg-os disznót. Tel. 0365/884-301. (11133)

MINDENFÉLE

FÉMSZERKEZETI MUNKÁT vállalkoz: kapu, garázsajtó, ablakrács stb. Tel. 0744-966-747. (9100)

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat, termopán PVC-nyílászárókat, szűnyoghálókat. Tel. 0744-121-714, 0265/218-321. (2080)

VÁLLALJUK bármilyen tető készítését, sürgősségi javítást, a kliens kérésére. Komoly hozzáállást ígérünk és várunk el. Tel. 0753-374-980. (11022-I)

BÁDOGOSMUNKA, cserepezés, tetőfedés, csatornájavitás, ácsmunka, vakolás, meszelés. A kiszállítás a helyszínre és a tanácsadás ingyenes! 15% kedvezmény a nyugdíjasoknak. Tel. 0757-787-983. (2059)

AUTOMATA mosógépeket javítok. Tel. 0755-825-502. (11069)

RÉGI TÍPUSÚ tető (régi cseréppel) javítása, lefolyók, csatornák javítása. Tel. 0726-638-909. (11061)

MEGEMLÉKEZÉS

Soha el nem múló fájdalommal emlékezünk október 31-én a szeretett édesanyára, a nagyteremi **TAKÁCS ILONÁRA** szül. Gál halálának 17. évfordulóján. Emlékét őrzi fia, három lánya és azok családja. Emléke legyen áldott, nyugalma csöndes! (11086)

Soha el nem múló, mély fájdalommal emlékezünk a halálának az évfordulóján; amikor a szeretett, drága, jó **SZABADOS CSILLA RENÁTA** hirtelen életét vesztette. Emléke legyen áldott! Nyugalma csöndes! Bánatos szerettei. Szerető, gyászoló családja. (2093-I)

Fájó szívvel, soha el nem múló szeretettel emlékezünk a halottak napján a marosvásárhelyi **MIKLÓS** szül. **NEMES MARGITRA**, akit 2008. szeptember 18-án ragadt el a kegyetlen halál. Bánatos férje, Tamás, lányai: Ildikó és Manyika, fia, Tibor, Zsolt veje, Erika menyje, Szilárd, Oana, Alina, Nóra, Timike, Andika, Botika és Norbi unokái, valamint a nagyszámú rokon. (11147-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, gondos édesapja, nagypapa, dédnagypapa, rokon és jó barát,

FEKETE ÖDÖN

tanár,

a Szováta Líceum egykori igazgatója

életének 84., boldog házasságának 61. évében, 2018. október 28-án rövid szenvedés után csöndesen elhunyt.

Egész élete az önfeláldozó munkát, hitet, becsületet, békeességet és szeretetet tükrözte.

Drága halottunk búcsúztatása október 31-én 12.30 órakor lesz a szováta ravatalozóban, földi maradványait aznap délután 3 órakor helyezük örök nyugalomra Székelyudvarhelyen a Tábor negyedi unitárius temetőben.

Emléke legyen áldott, pihenése csöndes!

A gyászoló család. (11136-I)

„A végén nem számít semmit a világ,
csak az számít, ami a szívünkben marad.”

(Márai Sándor)

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték, szerették és tisztelték, hogy a szeretett férj, testvér, sógor, rokon, jó szomszéd,

SZEREDAI CSABA

nyárádszentannai lakos 2018. október 30-án, 54 éves korában váratlanul elhunyt. Utolsó útjára 2018. november 1-jén 13 órakor kísérik a nyárádszentannai temetőbe. Nyugodj békében, csöndesen, emléked szívünkben örökké élni fog!

Szerető felesége, testvére és rokonai. (11152-I)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Őszinte részvétünket és együttérzésünket fejezzük ki Bessenyei Gedő Évikének és családjának férje, **BESSENYEI ISTVÁN** elvesztése miatti fájdalmában. Szepey László és családja. (11145-I)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Meghatottan köszönjük a nagyszámú rokon, szomszéd, falubeli, barát és ismerős együttérzését, akik a hétfő délutáni napsütésben elkísérték Sáromberkén utolsó útjára édesapámat, id. **ORBÁN JÁNOST** (1951–2018), segítettek a temetés lebonyolításában, vagy valamilyen formában részvétet nyilvánítottak. Törődésük és szeretetük nélkül sokkal nehezebben viselnék ezt a terhes és fájdalmas időszakot. Ha valahonnan visszatekintett ránk, édesapám is biztos roppant elégedett volt a pompás együttműködéssel, és végtelenül büszke a sokirányú szolidaritásra. Nyugodjon békében! (11153-I)

GUTENBERG
KÖNYVESBOLT

jelenkor

Tompa Andrea könyvei

10%
KEDVEZMÉNY

Novemberi könyvbarát-kedvezmény a Gutenberg Könyvesboltokban:

10%-os kedvezménnyel kínáljuk a JELENKOR KIADÓ könyveit.

Gutenberg Könyvesboltok

Csikszere: Petőfi Sándor utca 4. sz., tel.: 0752-031310 gutenbergkonyvesboltcsikszere
Székelyudvarhely: Márton Áron tér 8. sz., tel.: 0752-032201 gutenbergkonyvesboltcsikszereudvarhely
Marosvásárhely: Rózsák tere 57. sz., tel.: 0752-032950 gutenbergkonyvesboltmarosvasarhely

DORA OPTICS

MAROSVÁSÁRHELY
Mărăești ter, 21 szám
Tel.: 0733-553.976
1918 Dec. 15.ugánat, 126 szám
Tel: 0265 250 475
0755 088 379

SZÁSZRÉGEN
Szabadság sugárút 12/2 szám
Tel: 0265-512.095
0733-553.971
Cardinal AL. Todea utca 25/A szám
Tel: 0728-908.856

NYÁRÁDSZEREDA
Tuzorító utca, 1 szám
Tel: 0265-576 514
0733-553.973

Hozd be régi szemüvegkereted és válassz helyette újat **50%**-os árkedvezményvel.

*részletek az optikákban

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Törög Mureș 88,2% Szováta 102,1%

Marosvásárhely 88,2% Szováta 102,1%

r . a . d . i . o

Reghin 94,7% Sibiu 104,3%

Szászrégen 94,7% Segesvár 104,3%

Üzleti sikereinek titka:
a jó **REKLÁM!**

Hírdessen a NÉPÚJSÁGBAN,
Maros megye legnépszerűbb napilapjában!

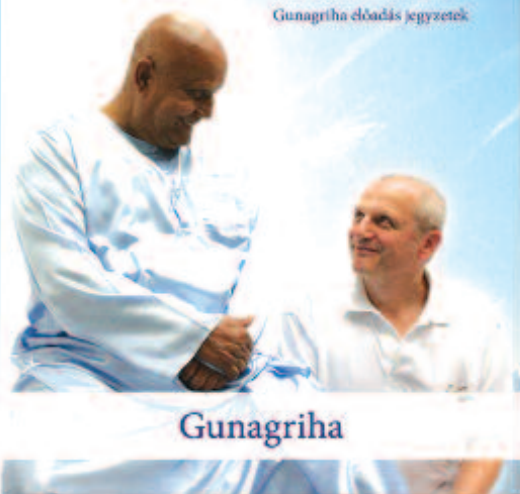
MEGJELENT

Gunagriha új könyve!

Tanuljunk Istenül

Gunagriha előadás jegyzetek

Gunagriha

Keresd a **KOBÁK** könyvesboltokban
Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu 15.szám

24. MAROSVÁSÁRHELYI NEMZETKÖZI KÖNYVVÁSÁR

MAROSVÁSÁRHELYI NEMZETI SZÍNHÁZ
2018. NOVEMBER 15-18.

Több, mint könyv

CSÜTÖRTÖK • 2018. NOVEMBER 15.

10.00 • Megnyitó / Színház tér
17.00 és 20.00 • Nézőművészeti Bóvácska
Katona László, Mucsi Zoltán, Scherer Péter
Marosvásárhelyi Nemzeti Színház / Nagyterem

PÉNTEK • 2018. NOVEMBER 16.

19.00 • Versajándék Vásárhelynek
Erdős Virág, Fekete Vince, Kemény István,
Lövetei László László, Marikó Béla, Oravecz Imre,
Tolnai Ottó
Moderátor: Gáspárk Attila és Szegő János
Marosvásárhelyi Nemzeti Színház / Kisterem

SZOMBAT • 2018. NOVEMBER 17.

11.00 • Bíró Eszter: Állati zenés ABC
gyerekkoncert 3-8 éveseknek
Marosvásárhelyi Nemzeti Színház / Nagyterem

17.00 • A mai magyar irodalom szépsége
Csuha István beszélgetőtársai Erdős Virág,
Kemény István, Oravecz Imre, Tolnai Ottó
Marosvásárhelyi Nemzeti Színház / Kisterem

19.00 • KR75. Koltai Róbert előadástje
Marosvásárhelyi Nemzeti Színház / Nagyterem

vasarhely.ro/konyvvasar • facebook.com/konyvvasar

A színházi előadásokra és gyermekkoncertre jegyek vásárolhatók a **Marosvásárhelyi Nemzeti Színház jegyirodájában** és a **biletmaster.ro** honlapon.

SAJTÓPRÉS

SZERDA

20:00

ETV

Hagyományos receptek természetes alapanyagokból!

Jó étvágyat!

Szünetel a vízszolgáltatás Marosvásárhelyen

A marosvásárhelyi AQUASERV RT. értesíti a fogyasztókat, hogy a hálózaton végzendő beütemezett bővítési-felújítási munkálatok miatt november 1-jén 9-17 óra között (hozzávetőleges időpont) szünetel az ivóvíz-szolgáltatás Marosvásárhelyen, a Szorgalom utca 2-34. és 1-27. szám, valamint a Zsidó Vértanúk utca 31-41. számok alatt.

Ezek a beruházási munkálatok az Európai Unió Kohéziós Alapjából társfinanszírozott Az ivóvíz- és szennyvíz-infrastruktúra kibővítése és felújítása Maros megyében című projekt részét képező, a marosvásárhelyi ivóvíz-, szennyvíz- és csatornahálózat, szivattyúállomások, vezetékek felújítására és kibővítésére vonatkozó kivitelezési szerződésbe vannak foglalva.

Felhívjuk a fogyasztók figyelmét, hogy a munkálatok befejeztével a rendszerben a víz elszíneződhet és lerakódásokat tartalmazhat, a kitisztulásáig csupán háztartási célokra alkalmas.

Az okozott kellemetlenségért szíves elnézésüket kérjük. Köszönjük a megértésüket.

A marosvásárhelyi Aquaserv Rt.

all hits radio

atlasfm

106.4 FM

TG. MUREȘ

GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY!

AtlasFmMures • atlasfm@kptv.ro

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro